

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

9 NOVEMBRE 1950.

9 NOVEMBER 1950.

PROJET DE LOI

modifiant le chapitre IV de la loi du 1er octobre 1947 relative à la réparation des dommages de guerre aux biens privés.

WETSONTWERP

tot wijziging van de bepalingen van hoofdstuk IV van de wet van 1 October 1947 betreffende de herstelling der oorlogsschade aan private goederen.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MEMORIE VAN TOELICHTING

MESDAMES, MESSIEURS.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN.

Le Gouvernement a pris l'engagement, dans sa déclaration ministérielle, de réformer la loi du 1er octobre 1947 relative à la réparation des dommages de guerre, dans le cadre des principes essentiels que cette loi formule.

Dans les doléances des sinistrés, dans les cahiers de griefs que leurs associations et leurs représentants adressent périodiquement au Ministre de la Reconstruction, c'est le même sujet de plainte qui domine : quoi que l'on puisse penser du système d'indemnisation voulu par le législateur, qu'au moins le paiement des indemnités soit accéléré. La rapidité est un des éléments, et non des moins importants, qui conditionnent l'efficacité de l'intervention de l'Etat.

En déposant le présent projet de loi, le Gouvernement a entendu, après s'être éclairé de l'avis de personnalités qui vivent l'exécution journalière de la loi, rencontrer ce désir pour lui donner suite dans toute la mesure en son pouvoir. Il a, pour marquer l'intérêt qu'il porte à une revendication dont il juge la satisfaction aussi urgente que légitime, séparé de l'ensemble du problème de la réforme de la loi du 1er octobre 1947, la révision de son chapitre IV, visant la procédure et groupant les articles 16 à 42 de cette loi.

Le Gouvernement se réserve de faire connaître ses vues d'ensemble quant au problème de l'indemnisation proprement dit dans l'exposé des motifs du projet de loi qu'il déposera à une époque qu'il espère aussi rapprochée que possible, en vue de demander au Parlement la révision d'autres dispositions de la loi sur les dommages de guerre. Il n'ignore pas que c'est aussi, sinon peut-être principalement, de la réforme de certains principes d'indemnisation

In de regeringsverklaring werd de verbintenis aangegaan de wet van 1 October 1947 betreffende de herstelling der oorlogsschade om te vormen in het raam van de bij deze wet geformuleerde grondbeginselen.

In de klachten van de geteisterden, in de memories van grieven, die door hun verenigingen en door hun vertegenwoordigers periodisch tot de Minister van Wederopbouw gericht worden, overal treft men hetzelfde motief aan : dat men, wat over het door de wetgever beoogde vergoedingsstelsel ook moge gedacht worden, toch tenminste de uitbetaling der vergoedingen bespoedige. Een snelle vereffening is een der elementen, en niet het minst belangrijke, waardoor de doelmatigheid van de staats tussenkomst bepaald wordt.

Met het indienen van dit ontwerp van wet wil de Regering, na het advies te hebben ingewonnen van personaliteiten, die de uitvoering van de wet dagelijks beleven, tegemoetkomen aan deze wens en er, naar haar beste vermogen, op in gaan. Om nadruk te leggen op het belang, dat zij stelt in een eis, die volgens haar even dringend als gewettigd is, heeft zij het gezamenlijk probleem, gesteld door de omvorming der wet van 1 October 1947, gescheiden van de herziening van het hoofdstuk IV er van, dat betrekking heeft op de procedure en waarin de artikelen 16 tot 42 van deze wet gegroepeerd zijn.

De Regering behoudt zich het recht voor de gezamenlijke zienswijze, die zij er in verband met het eigenlijke vergoedingsvraagstuk op na houdt, kenbaar te maken in de memorie van toelichting tot het wetsontwerp, dat zij hoopt zo spoedig mogelijk te kunnen indienen, ten einde het Parlement te verzoeken om herziening van andere bepalingen van de wet betreffende de oorlogsschade. Het is haar niet onbekend dat de omvorming van bepaalde vergoedings-

que dépend l'accélération de l'exécution de la loi. Mais il estime, et nul ne pourra lui en faire grief, que, se trouvant placé devant un problème notoirement complexe, il est plus sage de le décomposer afin de lui apporter une solution progressive, que d'attendre plus longtemps une révision plus complète.

Il est, d'ailleurs, hautement souhaitable qu'en vue même de l'accélération ultérieure de l'indemnisation définitive des sinistrés, les services publics chargés de l'exécution de la loi appliquent au plus tôt les principes qui désormais régiront la procédure.

Dans le système actuel de la loi sur les dommages de guerre, le sinistré, après réception d'un avis motivé adressé par le directeur provincial, dispose d'un délai de trente jours pour consulter son dossier. Il doit ensuite comparaître pour formuler ses observations. Si un accord intervient, soit immédiatement, soit après discussion sur les points litigieux, l'intéressé est invité à signer cet accord. À dater de celui-ci, le Ministre de la Reconstruction dispose d'un délai de soixante jours pour interjeter appel auprès de la commission d'appel compétente. Bref dans les cas les plus favorables, ceux où un accord intervient, il s'écoule presque toujours un délai de quatre mois entre la date de l'avis motivé et celle où l'accord est devenu définitif. Forcément, ce délai est encore plus long lorsque aucun accord n'intervient. En effet, dans ce cas la loi impose une seconde comparution.

D'autre part, la procédure de conciliation, qui est rendue obligatoire dans tous les cas, c'est-à-dire pour les quelque 700.000 dossiers introduits, oblige tous les sinistrés à des déplacements souvent pénibles ou onéreux, alors que dans l'immense majorité des cas ils sont d'accord sur les propositions d'indemnisation qui leur sont soumises.

La procédure de conciliation paralyse, enfin, gravement l'activité des services de la reconstruction. Outre l'encombrement qu'elle crée, dû aux multiples visites, elle oblige les agents du département à vérifier la qualité et la capacité des intéressés, car on sait que seuls ceux ayant les pouvoirs de disposition peuvent valablement signer de tels accords.

Certes, il ne s'indique pas de supprimer purement et simplement la comparution du sinistré et de lui imposer une décision sans qu'il ait eu l'occasion de s'expliquer contradictoirement avec le directeur. Il s'agit cependant de ne plus la rendre obligatoire et de supprimer toutes les inutiles entraves à l'accélération de l'examen des dossiers.

Le nouveau système proposé par le Gouvernement a pour but d'écourter notablement les délais, et de simplifier au minimum les formalités et les inconvénients dont pâtissent et les sinistrés et les services provinciaux de la reconstruction.

L'avis motivé est remplacé par une décision provisoire. Celle-ci se transforme, d'office, en une décision définitive à l'égard du sinistré si celui-ci s'abstient, dans un délai d'un mois de notifier son désaccord. Le Ministre de la Reconstruction ne dispose que d'un délai de deux mois, à dater de l'envoi de la décision, pour interjeter appel. Rien ne s'oppose cependant à ce que l'intéressé acquiesce à la décision dès sa réception, ce qui aura pour effet, dans la grande majorité des cas, qui est celle où le Ministre de la Reconstruction marque lui-même son accord, que la décision sera exécutable dans le délai d'un mois seulement.

principes eveneens, zoniet in hoofdzaak, bepalend is voor het bespoedigen van de uitvoering der wet. Zij is echter de mening toegedaan, en niemand zal haar dit ten kwade kunnen duiden, dat ten overstaan van een kennelijk zeer ingewikkeld vraagstuk, het raadzaam is dit probleem te splitsen met het oog op een geleidelijke oplossing in plaats van nog langer te wachten op een meer volledige herziening.

Anderzijds is het zeer wenselijk dat de met de uitvoering der wet belaste rijksdiensten, met het oog zelf op de latere bespoediging van de definitieve vergoeding der geteisterden, de principes, waardoor de procedure voortaan zal beheerst worden, ten spoedigste zouden toepassen.

In het huidige stelsel van de wet betreffende de oorlogsschade, beschikt de geteisterde, na het hem door de provinciale directeur toegezonden gemotiveerd advies ontvangen te hebben, over een termijn van dertig dagen om van zijn dossier kennis te nemen. Vervolgens moet hij verschijnen om zijn opmerkingen naar voren te brengen. Wordt er, hetzij onmiddellijk, hetzij na bespreking van de geschilpunten, een akkoord bereikt, dan wordt de belanghebbende verzocht bedoeld akkoord te ondertekenen. Van de datum van dit akkoord af, beschikt de Minister van Wederopbouw over een termijn van zestig dagen om bij de bevoegde beroepscommissie beroep aan te tekenen. Kortom, in de gunstigste gevallen, d.w.z. die waarin een akkoord bereikt wordt, verstrijkt er bijna altijd een termijn van 4 maanden tussen de datum van het gemotiveerd advies en die waarop het akkoord definitief wordt. Wanneer geen akkoord bereikt wordt, is deze termijn noodzakelijkerwijze nog langer. In dit geval wordt bij de wet, inderdaad, een tweede verschijning vereist.

Anderzijds zijn alle geteisterden, wegens de voor alle gevallen opgelegde verzoeningsprocedure, d.w.z. voor de circa 700.000 ingediende dossiers, verplicht vaak moeilijke en dure verplaatsingen te ondernemen, dan wanneer zij in de overgrote meerderheid der gevallen akkoord gaan met de hun voorgelegde vergoedingsvoorstellen.

Tenslotte, worden door deze verzoeningsprocedure, de werkzaamheden van de diensten voor wederopbouw, lamgelegd. Buiten de belemmering, die zij, wegens de talloze bezoeken, met zich brengt, verplicht zij het personeel van het departement er toe de hoedanigheid en de bekwaamheid van de belanghebbenden na te gaan, want, zoals bekend, kunnen alleen zij, die beschikkingsmacht hebben, dergelijke akkoorden geldig ondertekenen.

Het is, weliswaar, niet geraden de verschijning van de geteisterde zonder meer weg te laten en hem een beslissing op te dringen alvorens hem de gelegenheid geboden werd zijn standpunt, op tegenspraak met de directeur, uiteen te zetten. Het komt er evenwel op aan deze verschijning niet meer verplicht te maken en alle hinderpalen voor de bespoediging van het onderzoek der dossiers uit te weg te ruimen.

Het nieuwe stelsel, dat door de Regering voorgesteld wordt, heeft tot doel de termijnen aanmerkelijk in te krimpen en de formaliteiten en bezwaren, waaronder zowel de geteisterden als de diensten voor wederopbouw lijden, tot het minimum te herleiden.

Het gemotiveerd advies wordt door een voorlopige beslissing vervangen. Deze wordt indien de geteisterde binnen één maand het gebrek aan akkoord niet heeft betkend, ambtshalve omgezet in een beslissing, die te zijnen opzichte definitief is. De Minister van Wederopbouw beschikt slechts over een termijn van twee maand, te rekenen van de verzending der beslissing, om beroep aan te tekenen. Er bestaat evenwel geen bezwaar dat de belanghebbende, van bij de ontvangst zijn instemming met de beslissing betuigt, wat, in de meeste gevallen, die waarin de Minister van Wederopbouw zelf zijn akkoord

D'ailleurs, l'expérience prouve que les appels effectués par le Ministre de la Reconstruction ne portent que sur un très faible pourcentage des décisions rendues.

Si le sinistré notifie son désaccord, il est invité, dans le délai le plus bref, à comparaître et à formuler ses observations. Après cela, le directeur rend une décision réputée *contradictoire*, laquelle peut être frappée d'appel dans un délai d'un mois, soit par l'intéressé, soit par le Ministre de la Reconstruction.

L'appel profite toujours aux deux parties et remet en question tous les points de la décision attaquée. Pour éviter que le sinistré ne soit, pendant ce temps, placé dans une situation difficile, la commission d'appel peut, avant faire droit et sans reconnaissance préjudiciable, lui accorder une allocation provisionnelle. Pratiquement le sinistré peut ainsi disposer immédiatement des indemnités et des crédits à concurrence de leur montant non contesté. Sa liberté d'action est ainsi complètement sauvegardée.

Telle est l'essence de la réforme proposée. Celle-ci tend à réduire considérablement les délais, à supprimer les formalités jugées inutiles, à accroître le rendement des services de la reconstruction, tout en laissant intacts les droits du sinistré.

A côté de cette réforme principale, le projet prévoit quelques précisions et modifications secondaires, dictées par l'expérience acquise jusqu'à présent dans l'application de la loi du 1er octobre 1947. Certaines d'entre elles ne nécessitent aucun développement particulier. Qu'il suffise en ce qui concerne les autres, de donner, ci-après, quelques brèves précisions dans l'ordre des nouveaux articles.

A ce sujet, il est signalé qu'il a paru préférable, dans un but de clarté, de refondre complètement le chapitre IV de la loi, au lieu d'en modifier individuellement les anciens articles, d'autant plus que l'ordre de ceux-ci devait, inévitablement, être changé.

Dans l'article 16 ont été insérées des dispositions relatives à la désignation du directeur appelé à connaître de l'ensemble des dommages lorsque ceux-ci ont été subis, par un même sinistré, dans plusieurs provinces. Il est apparu utile de préciser ce point.

Dans les cas d'indivision, il a été jugé superflu d'exiger que le mandat donné par des copropriétaires à l'un d'entre eux, aux fins d'introduire la demande, fût authentique. Cette précaution s'est avérée inutile et onéreuse pour les sinistrés. La modification proposée permettra de régulariser sans frais les très nombreux dossiers où le mandat qui a été donné n'est pas authentique.

L'article 18 nouveau permet, aux fins d'accélérer la liquidation des dossiers, la nomination non plus (comme il était prévu à l'ancien article 24) d'un seul conseiller juridique, mais d'un ou plusieurs et, en outre, s'il y a lieu, d'un ou plusieurs conseillers juridiques adjoints, appelés à seconder le directeur provincial et à exercer au même titre que lui, mais sous son autorité, les pouvoirs qui lui sont conférés par la loi.

Les articles 23 nouveau et suivants qui s'occupent des commissions de celles-ci aux réalités et aux conditions de leur bon fonctionnement. Le rôle des techniciens et des sinistrés est de conseiller le président selon leurs spécialités propres, rôle qui, en ce qui concerne les techniciens, était déjà souligné à l'ancien article 34 où il était question de

g geeft — tot gevolg heeft dat de beslissing binnen een termijn van slechts één maand uitvoerbaar zal zijn. De ervaring heeft overigens uitgewezen dat door de Minister van Wederopbouw slechts tegen een zeer gering percentage der gewezen beslissingen beroep ingesteld wordt.

Indien de geteisterde zijn niet-akkoord gaan betekent, wordt hij, zo vlug mogelijk, verzocht te verschijnen en zijn opmerkingen naar voren te brengen. Daarna wordt door de directeur een als *contradictoir* beschouwde beslissing gewezen, die, binnen de termijn van één maand, vatbaar is voor beroep hetzij door de belanghebbende, hetzij door de Minister van Wederopbouw.

Het beroep strekt ten voordele van beide partijen en brengt alle punten van de bestreden beslissing opnieuw in het geding. Om te vermijden dat de geteisterde, middelerwyl, in een moeilijke toestand zou geraken, kan de commissie van beroep hem, alvorens recht te laten wedervaren en zonder nadelige erkenning, een provisionele uitkering verlenen. Zodoende kan de geteisterde, in de praktijk, onmiddellijk beschikken over de vergoedingen en kredieten tot het beloop van het niet betwiste bedrag. Aldus wordt zijn vrijheid van handelen volkomen gevrijwaard.

Dit is de grond van de voorgestelde omvorming. Deze strekt er toe de termijnen aanmerkelijk in te krimpen, de nutteloos geachte formaliteiten weg te laten en het rendement van de diensten voor wederopbouw op te voeren, terwijl tevens de rechten van de geteisterde ongeschonden bewaard blijven.

Benevens deze voornaamste omvorming worden in het ontwerp enkele bijkomende verduidelijkingen en wijzigingen voorzien, die steunen op de tot dusver in zake toepassing der wet van 1 October 1947 opgedane ervaring. Sommige er van vergen geen nader commentaar. Wat de overige betreft, moge het volstaan hierna, in het kort enige toelichting te verschaffen, in de volgorde der nieuwe artikelen.

In dit verband wordt er op gewezen dat het, om wille van de duidelijkheid, verkieslijk is gebleken het IVe hoofdstuk van de wet volkomen om te vormen in plaats van de vroegere artikelen afzonderlijk te wijzigen, des te meer daar de volgorde van deze laatste onvermijdelijk moest veranderd worden.

In artikel 16 werden bepalingen opgenomen met betrekking tot de aanwijzing van de directeur, die geroepen is om kennis te nemen van het geheel der schade, wanneer deze, door éénzelfde geteisterde, in verschillende provincies geleden werd. Het is nuttig gebleken dit punt te preciseren.

Ingeval van onverdeeldheid, werd het overbodig geacht te eisen dat de volmacht die door de gemeenschappelijke bezitters aan een hunner medebezitters gegeven wordt met het oog op het indienen der aanvraag, authentiek moet zijn. Deze voorzorgsmaatregel bleek voor de geteisterden nutteloos en zeer duur te zijn. De voorgestelde wijziging zal de mogelijkheid bieden de zeer talrijke dossiers, waarvoor geen authentieke volmacht gegeven werd, te regulariseren.

Het nieuwe artikel 18 biedt, met het oog op het bespoedigen van de afhandeling der dossiers, de mogelijkheid niet meer één enkele juridisch adviseur (zoals voorzien werd in het vroegere artikel 24) maar één of meerdere en, zo daartoe aanleiding bestaat, één of meerdere adjunct juridisch adviseurs te benoemen, die geroepen zijn om de provinciale directeur bij te staan en, in dezelfde hoedanigheid als hij, doch onder zijn gezag, de bevoegdheid uit te oefenen, die hem bij de wet opgedragen wordt.

In het nieuwe artikel 23 en volgende, waarin sprake is van de commissies van beroep, wordt de samenstelling van deze laatste slechts aan de werkelijkheid en aan de vereisten voor een goede werking aangepast. De taak van de technici en van de geteisterden bestaat er in de voorzitter, naar gelang van hun specialiteit, van advies te dienen. Dit is een

l'instruction technique de l'affaire. En outre, dans toutes les causes où il existe des dommages complexes portant sur des biens de nature différente, il est indispensable que le président puisse faire appel à deux ou plusieurs conseillers techniciens.

L'article 36 nouveau prévoit une procédure de revision des décisions dans des cas strictement limités. L'expérience en a démontré la nécessité.

L'article 37 nouveau permet d'éviter les difficultés que rencontrent de plus en plus fréquemment les services provinciaux de la reconstruction dans la grave et complexe question de la représentation des incapables et des absents. Les intéressés sont actuellement exposés à de nombreuses formalités et à des frais onéreux qui ne se justifient pas lorsque leurs intérêts sont sauvegardés par le fait même du emploi. Les dispositions s'inspirent de celles contenues à l'article 8 de l'arrêté des Secrétaires généraux du 30 juin 1941, validé par l'article 68 de la loi du 1er octobre 1947.

L'article 2 du présent projet tend à insérer dans la loi du 1er octobre 1947 un article 58bis permettant de faciliter l'exécution des dispositions contenues aux articles 55 à 58 de la loi.

**

Il a été tenu compte des observations et modifications de forme proposées par le Conseil d'Etat dans son avis reproduit ci-après.

Cependant, le Gouvernement a estimé qu'il est souhaitable d'indiquer explicitement à l'article 21, § 4, que la décision rendue par le directeur provincial est réputée contradictoire. Outre que cette expression différencie bien cette décision de celle visée à l'article 21, § 1, elle a l'avantage d'éviter toute contestation qui pourrait naître dans l'éventualité où le sinistré ne comparaitrait pas. D'ailleurs, la loi du 1er octobre 1947 indique également, en ce qui concerne les décisions des commissions d'appel, qu'elles ne sont pas susceptibles d'opposition (ancien article 36 devenu l'article 35 nouveau).

Le Ministre de la Reconstruction,

taak waarop, wat de technici betreft, reeds nadruk werd gelegd in het vroeger artikel 34 waarin sprake was van de technische behandeling van de zaak. Bovendien is het onontbeerlijk dat de voorzitter voor alle zaken waar complexe schade aan goederen van verschillende aard mede gemoeid is, een beroep zou kunnen doen op twee of meer adviseurs-technici.

In het nieuwe artikel 36 wordt een procedure voorzien tot herziening der beslissingen voor streng beperkte gevallen. De ervaring heeft de noodzakelijkheid daarvan aangetoond.

Het nieuwe artikel 37 biedt de mogelijkheid de moeilijkheden te vermijden waarmede de provinciale diensten voor wederopbouw meer en meer af te rekenen hebben wat betreft het zeer ernstig en ingewikkeld vraagstuk van de vertegenwoordiging der onbekwamen en afwezigen. De belanghebbenden zijn thans blootgesteld aan het vervullen van talrijke formaliteiten en aan het dragen van zware kosten, die niet te rechtvaardigen zijn, wanneer hun belangen gevrijwaard zijn door het feit der wederbelegging zelf. Voor deze bepalingen is men uitgegaan van die, vervat in artikel 8 van het besluit der Secretarissen-Generaal dd. 30 Juni 1941, dat bij artikel 68 van de wet van 1 October 1947 geldig verklaard werd.

Het artikel 2 van dit ontwerp strekt er toe een artikel 58bis aan de wet van 1 October 1947 toe te voegen ten einde de uitvoering van de bepalingen, welke in artikelen 55 tot 58 der wet vervat zijn, te vergemakkelijken.

**

Er werd rekening gehouden met de opmerkingen en formele wijzigingen voorgesteld door de Raad van State in zijn advies hiernavolgend weergegeven.

Nochtans heeft de Regering geoordeeld dat het wenselijk is in artikel 21, § 4, uitdrukkelijk te vermelden dat de beslissing genomen door de provinciale directeur geacht wordt contradictoir te zijn. Deze uitdrukking, die duidelijk aangeeft dat deze beslissing verschilt van de bij artikel 21, § 1, bepaalde beslissing, biedt bovendien het voordeel alle betwisting die zou kunnen voorkomen wanneer de geteisterde niet zou verschijnen, te vermijden. Overigens bepaalt de wet van 1 October 1947 ook wat betreft de beslissingen van de commissie van beroep, dat zij niet vatbaar zijn voor verzet (oud artikel 36 overgenomen in het nieuwe artikel 35).

De Minister van Wederopbouw,

A. DE BOODT.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT.

Le Conseil d'Etat, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de la Reconstruction, le 11 octobre 1950, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un avant-projet de loi « portant modification des dispositions du chapitre IV de la loi du 1er octobre 1947, relative à la réparation des dommages de guerre aux biens privés », a donné en sa séance du 28 octobre 1950 l'avis suivant :

L'exposé des motifs de l'avant-projet de loi souligne les raisons impérieuses qui ont amené le gouvernement à proposer une réforme partielle de la loi du 1er octobre 1947 relative à la réparation des dommages de guerre aux biens privés. Cette réforme est limitée aux règles de la procédure qui font l'objet du chapitre IV de la loi (art. 16 à 42). L'avant-projet de loi, dans un but de clarté, reprend l'ensemble de ces dispositions, bien que la plupart d'entre elles ne subissent aucune modification (1).

S'il est fait abstraction des modifications d'ordre secondaire, l'avant-projet de loi a pour objet :

1° De simplifier et d'accélérer la procédure tant devant le directeur provincial des dommages de guerre que devant la commission d'appel. Cette simplification est surtout réalisée par la substitution d'une décision provisoire du directeur provincial à l'avis motivé, qu'aux termes de l'article 19 de la loi, le directeur provincial doit adresser au sinistré, ainsi que par une abréviation importante des délais de recours, notamment du délai d'appel, réduit de deux mois (art. 31 de la loi) à un mois.

2° D'apporter certaines modifications à la composition et à l'organisation des organes chargés de statuer sur les demandes d'intervention de l'Etat.

L'article 19 du projet permet notamment de nommer auprès du directeur provincial un ou plusieurs conseillers juridiques et, s'il y a lieu, un ou plusieurs conseillers juridiques adjoints, alors que l'article 24 de la loi ne prévoit auprès de chaque directeur provincial qu'un seul conseiller juridique.

En ce qui concerne l'organisation des commissions d'appel, l'article 23, § 1, 2°, du projet dispose que le commissaire d'Etat est assisté dans chaque affaire de conseillers effectifs ou suppléants ayant voix consultative, alors qu'il ressort de l'article 26, § 1, de la loi que le commissaire d'Etat est assisté de deux assesseurs, ayant voix délibérative.

3° De permettre, en cas d'appel, la discussion sur tous les points de la décision attaquée (art. 30 du projet).

A cet égard, la loi du 1er octobre 1947 établit une distinction suivant que le dossier est évoqué par le Ministre, après accord intervenu entre le sinistré et le directeur provincial (art. 20), ou suivant que le recours est introduit devant la commission d'appel par le sinistré (art. 25). Dans ce dernier cas, le recours ne peut porter que sur des points au sujet desquels un désaccord a été constaté.

4° D'instaurer, pour certains cas limitativement déterminés, une procédure en révision des décisions définitives d'indemnisation (art. 36 du projet). La législation actuelle ne contient à cet égard aucune disposition.

5° Enfin, de prévoir, en cas d'annulation d'une décision par le Conseil d'Etat, l'obligation pour la commission de renvoi de se conformer à l'arrêt du Conseil d'Etat sur le point de droit jugé par lui.

..

Le Conseil d'Etat s'est abstenu, en principe, de proposer des modifications aux dispositions du chapitre IV de la loi du 1er octobre 1947, que le projet ne fait que reprendre.

Il propose, par souci de clarté, d'intervertir l'ordre des articles 18, § 1, et 19 du projet, de manière à insérer dans la section II, relative

(1) En annexe à cet avis, figure un tableau de concordance des articles du chapitre IV de la loi du 1er octobre 1947 et ceux du même chapitre, tel qu'il est modifié par le projet amendé par le Conseil d'Etat.

Ce tableau fait ressortir notamment les dispositions entièrement nouvelles introduites ainsi que les dispositions de la loi non reprises par le projet.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De Raad van State, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 11e October 1950 door de Minister van Wederopbouw verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet « houdende wijziging in de bepalingen van hoofdstuk IV van de wet van 1 October 1947 betreffende de herstelling der oorlogsschade aan private goederen », heeft ter zitting van 28 October 1950 het volgend advies gegeven :

De memorie van toelichting van het voorontwerp van wet legt de nadruk op de dwingende redenen die de regering er toe hebben gebracht een gedeeltelijke hervorming van de wet van 1 October 1947 betreffende de herstelling der oorlogsschade aan private goederen voor te stellen. Deze hervorming slaat alleen op de regelen van de rechtspleging die het voorwerp zijn van hoofdstuk IV van de wet (art. 16 tot 42). Klaarheidshalve neemt het voorontwerp van wet al die bepalingen over, ofschoon het merendeel er van ongewijzigd blijft (1).

De secundaire wijzigingen buiten beschouwing gelaten, heeft het voorontwerp van wet tot doel :

1° De rechtspleging zo vóór de provinciale directeur voor oorlogsschade als vóór de commissie van beroep te vereenvoudigen en te bespoedigen. Vereenvoudiging wordt vooral hierdoor bereikt, dat een voorlopige beslissing van de provinciale directeur in de plaats treedt van het gemotiveerd advies, door de provinciale directeur luidens artikel 19 van de wet aan de geteisterde te sturen, en ook dat de termijnen van verhaal aanzienlijk worden ingekort, de termijn van beroep namelijk wordt van twee maanden (art. 31 van de wet) op een maand gebracht.

2° Bepaalde wijzigingen aan te brengen in de samenstelling en de inrichting van de organen die gelast zijn, over de aanvragen om Staatstussenkost uitspraak te doen.

Artikel 19 van het ontwerp maakt het namelijk mogelijk, bij de provinciale directeur een of meer rechtskundige adviseurs en, zo nodig, een of meer adjunct-rechtskundige adviseurs te benoemen, terwijl artikel 24 van de wet spreekt van een enkele rechtskundige adviseur bij ieder provinciaal directeur.

Wat de inrichting van de commissies van beroep betreft, bepaakt artikel 23, § 1, 2°, van het ontwerp, dat de staatscommissaris voor elke zaak door effectieve of plaatsvervangende adviseurs met raadgevende stem wordt bijgestaan, terwijl uit artikel 26, § 1, der wet blijkt dat de staatscommissaris door twee bijzitters met medebeslissende stem wordt bijgestaan.

3° In geval van beroep, de bespreking van alle punten van de bestreden beslissing mogelijk te maken (art. 30 van het ontwerp).

Ten deze maakt de wet van 1 October 1947 een onderscheid naargelang de Minister het dossier tot zich trekt, nadat een overeenkomst tussen de geteisterde en de provinciale directeur is tot stand gekomen (art. 20), of naargelang de geteisterde beroep instelt voor de commissie van beroep (art. 25). In laatstgenoemd geval kan het beroep alleen slaan op punten waarover onenigheid werd vastgesteld.

4° Voor sommige limitatief opgegeven gevallen een herzieningsprocedure van de eindbeslissingen tot vergoeding (art. 36) in te voeren. De huidige wetgeving bevat ten deze generlei bepaling.

5° Tenslotte, te bepalen dat, ingeval de Raad van State een beslissing vernietigt, de verwijzingscommissie verplicht is zich ten aanzien van het door de Raad van State beoordeelde rechtspunt naar dezes arrest te voegen.

..

De Raad van State heeft zich principieel onthouden wijzigingen voor te stellen in de bepalingen van hoofdstuk IV van de wet van 1 October 1947, die in het ontwerp gewoon worden overgenomen.

Duidelijkheidshalve stelt hij voor, de artikelen 18, § 1, en 19 van het ontwerp andersom te nummeren, zodat het bepaalde in artikel 18,

(1) Bij dit advies is een concordantietabel gevoegd van de artikelen van hoofdstuk IV van de wet van 1 October 1947 en van die van hetzelfde hoofdstuk zoals het gewijzigd is in het door de Raad van State geamendeerd ontwerp.

Deze tabel doet, onder meer, uitkomen welke volkomen nieuwe bepalingen worden ingevoegd en welke wetsbepalingen niet in het ontwerp zijn overgenomen.

à la procédure devant la direction provinciale, les dispositions de l'article 18, § 1, qui concernent l'instruction de la demande d'intervention.

Quant à l'article 18, § 2, du projet, cette disposition se rattache au chapitre VII de la loi relatif aux dispositions pénales, bien plus qu'au chapitre IV relatif à la procédure. En effet, elle oblige les fonctionnaires qui y sont mentionnés, à dresser procès-verbal des constatations, dès qu'il existe une présomption que l'une des infractions visées aux articles 55 et 57 de la loi a été commise. Dans ce cas, le procès-verbal fait foi jusqu'à preuve contraire et est adressé au procureur du Roi.

Le Conseil d'Etat est d'avis que cette disposition devrait faire l'objet d'un article distinct qui pourrait être inséré après l'article 58 de la loi et qui entraînerait l'abrogation de l'article 57, alinéa 2, ainsi conçu : « Ce refus (de communiquer ou de produire des pièces ou de fournir les renseignements prévus par la loi) est constaté par un procès-verbal dressé par le directeur provincial ou son délégué, ou par le président ou le vice-président de la commission d'appel ».

EXAMEN DES ARTICLES.

A l'article 16, alinéa 1, l'avant-projet substitue aux mots : « Les demandes d'intervention de l'Etat sont adressées par les ayants droit... », les mots : « Les demandes d'intervention sont adressées par les bénéficiaires... ».

Le Conseil d'Etat n'aperçoit pas la raison de cette substitution. En réalité, au moment où la requête est introduite, l'administration ne se trouve pas en présence d'un « bénéficiaire ».

Si la dénomination « ayants droit » qui figure dans l'article 16 de la loi doit être remplacé, le Conseil d'Etat propose d'y substituer une expression large, par exemple celle d'« intéressés », qui figure d'ailleurs dans d'autres articles du même chapitre.

L'article 21, § 1, du projet dispose que le délai d'un mois pendant lequel le sinistré peut acquiescer à la décision du directeur provincial ou notifier son désaccord est un délai de rigueur. La portée exacte de l'expression « délai de rigueur » n'apparaît pas clairement.

S'il entre dans les intentions du gouvernement de sanctionner l'inobservation de ce délai, soit par des déchéances, soit par des forclusions, il conviendrait de compléter l'article 21, § 1, en conséquence.

A l'article 21, § 4, il semble que les mots « réputée en tous cas contradictoire » pourraient être omis sans inconvénient. En effet, aucune disposition du projet ne prévoit, en faveur du sinistré, une procédure en opposition, lorsque le sinistré s'est abstenu de donner suite à l'invitation de comparaître devant le directeur provincial des dommages de guerre.

A l'article 23, § 1, 1er, ainsi qu'à l'article 23, alinéa 1er, il est inutile de préciser que le Roi nomme le commissaire d'Etat ou le commissaire d'Etat adjoint « sur la proposition du Ministre de la Reconstruction ».

A l'article 23, § 1, 2°, b, il est disposé que les conseillers techniques sont désignés par le Ministre sur des listes de cinq noms dressées, pour les dommages survenus aux exploitations industrielles et commerciales, par les présidents des tribunaux de commerce ou, à défaut, par les présidents des tribunaux de première instance de la province.

Prise à la lettre, cette disposition oblige tous les présidents des tribunaux de commerce de la province à dresser une liste de cinq noms. Le texte ne précise pas si cette liste doit être une liste commune ou si chacun des présidents des tribunaux de commerce de la province doit en dresser une.

D'après les renseignements donnés par le délégué du Ministre, l'intention du gouvernement serait de charger chacun des présidents de dresser une liste de cinq noms. Le texte devrait être remanié en conséquence.

Suivant l'article 24, alinéa 2, les dispositions de l'article 22, alinéa 3, et de l'article 23 sont applicables aux sections. Cette disposition devrait être complétée en ce qui concerne les commissaires adjoints, de telle manière que les dispositions relatives aux commissaires d'Etat s'appliquent de plein droit aux commissaires d'Etat adjoints.

L'article 25 prévoit qu'avant d'entrer en fonctions, les membres de la commission d'appel prêtent le serment prescrit par le décret du 20 juillet 1831. « Ils jurent, en outre — dispose le même article — de faire part aux membres de la section à laquelle ils sont attachés, de toutes les démarches dont ils seraient l'objet à l'occasion des affaires sur lesquelles la section aura à statuer. »

§ 1, handelend over het onderzoek van de aanvraag tot tussenkomst, onder sectie II betreffende de procedure bij de provinciale directie opgenomen wordt.

Artikel 18, § 2, van het ontwerp behoort veeleer tot hoofdstuk VII van de wet betreffende de strafbepalingen, dan tot hoofdstuk IV dat over de rechtspleging handelt. Het verplicht immers de ambtenaren die het vernoemt proces-verbaal van de betwistingen op te maken, zodra het vermoeden bestaat dat een van de inbreuken genoemd in de artikelen 55 en 57 van de wet werd gepleegd. In zodanig geval heeft het proces-verbaal bewijskracht, tenzij het tegendeel bewezen is, en wordt het aan de Procureur des Konings gezonden.

Volgens de Raad van State zou deze bepaling een afzonderlijk artikel moeten vormen, in te voegen na artikel 58 van de wet. Dat artikel zou de opheffing van artikel 57, tweede lid, tot gevolg hebben en kan als volgt luiden : « Deze weigering (stukken mede te delen of over te leggen of de in de wet bedoelde inlichtingen te verstrekken) wordt vastgesteld in een proces-verbaal opgemaakt door de provinciale directeur of zijn gemachtigde, of door de voorzitter of de ondervoorzitter van de commissie van beroep ».

ONDERZOEK DER ARTIKELEN.

In artikel 16, eerste lid, vervangt het voorontwerp de woorden : « De aanvragen tot Staatstussenkomst worden... door de rechthebbenden gericht... », door de woorden : « De aanvragen om Staatstussenkomst worden door de begunstigden... gericht... ».

De Raad van State ziet niet in waarom deze wijziging plaatsgreep. In feite heeft het bestuur nog geen « begunstigde » voor zich, wanneer de aanvraag wordt ingediend.

Indien de term « rechthebbenden », die in artikel 16 van de wet voorkomt, noodzakelijk moet vervangen worden, stelt de Raad van State voor, gezegde term door een ruime uitdrukking te vervangen, bij voorbeeld : « belanghebbenden », die trouwens in hetzelfde hoofdstuk nog wordt gebruikt.

Artikel 21, § 1, van het ontwerp bepaalt dat de termijn van een maand, binnen welke de geteisterde met de beslissing van de provinciale directeur kan instemmen of van zijn niet-akkoord kennis kan geven, strikt in acht moet worden genomen. Wat de formule « strikt in acht te nemen termijn » betekent, is niet duidelijk.

Is de regering voornemens de niet-naleving van die termijn, hetzij met uitsluiting te straffen, dan zou artikel 21, § 1, dienovereenkomstig moeten gewijzigd worden.

In artikel 21, § 4, schijnen de woorden « die alleszins als contradictoir beschouwd wordt » zonder bezwaar te mogen uitvallen. Geen enkele bepaling van het ontwerp voorziet immers in een procedure op verzet, ten behoeve van de geteisterde, ingeval deze geen gevolg heeft gegeven aan het verzoek om vóór de provinciale directeur voor oorlogsschade te verschijnen.

In artikel 23, § 1, 1°, evenmin als in artikel 24, eerste lid, heeft het enig nut te bepalen dat de Koning de Staatscommissaris of de adjunct-Statescommissaris « op de voordracht van de Minister van Wederopbouw » benoemt.

In artikel 23, § 1, 2°, b, wordt bepaald dat de adviseurs-technici door de Minister worden gekozen op lijsten met vijf namen, opgemaakt voor de schade aan nijverheids- en handelsbedrijven, door de voorzitters van de rechtbanken van koophandel of, bij ontsfentenis, door de voorzitters der rechtbanken van eerste aanleg der provincie.

Letterlijk opgevat, verplicht deze bepaling alle voorzitters der rechtbanken van koophandel der provincie een lijst met vijf namen op te maken. De tekst zegt niet of deze lijst een gemeenschappelijke lijst moet zijn, dan wel of iedere voorzitter der rechtbanken van koophandel der provincie er een moet opmaken.

Volgens de inlichtingen verstrekt door de gemachtigde van de Minister, zou het in de bedoeling van de regering liggen iedere voorzitter te gelasten een lijst met vijf namen op te maken. De tekst zou dienvolgens omgewerkt moeten worden.

Volgens artikel 24, tweede lid, zijn de bepalingen van artikel 22, derde lid, en van artikel 23 eveneens op de afdelingen van toepassing. Deze bepaling dient derwijze aangevuld te worden, wat de adjunct-commissaris betreft, dat de bepalingen betreffende de Staatscommissarissen van rechtswege op de adjunct-Statescommissarissen van toepassing zijn.

Artikel 25 bepaalt dat de leden van de commissie van beroep, vooraleer in functie te treden, de bij het decreet van 20 Juli 1831 voorgeschreven eed afleggen. « Zij zweren, bovendien, alle stappen, die bij hen gedaan worden naar aanleiding van een zaak waarover de afdeling zal moeten uitspraak doen, ter kennis te brengen van de leden der afdeling waaraan zij verbonden zijn. »

S'il est indispensable de maintenir ce serment, il conviendrait, pour respecter le prescrit de l'article 127 de la Constitution, de déterminer expressément la formule de ce serment.

A l'article 28, il serait préférable, par souci de concordance avec les autres dispositions du projet, de substituer au mot « sinistré » le mot « intéressé ».

Il est également équivoque de qualifier « contradictoire » la décision visée à l'article 21, § 4. Ainsi que le Conseil d'Etat l'a fait remarquer à l'occasion de l'examen de cette dernière disposition, l'opposition en cas de défaut n'est pas prévue par la loi.

Il est dès lors proposé de viser, à l'article 28, « la décision motivée visée à l'article 21, § 4 ».

A l'article 29, l'observation relative à l'expression « délai de rigueur » faite à propos de l'article 21, § 1, doit être renouvelée.

A l'article 30, il ne serait peut-être pas inutile que « tout » appel profite aux deux parties. En effet, sous le régime actuellement en vigueur, seul l'appel du Ministre est soumis à ce régime (art. 20 de la loi).

L'article 36 constitue une disposition nouvelle. Il a pour objet de prévoir et d'organiser une procédure en revision. Il distingue, à cet égard, les demandes en annulation et les demandes en rectification.

Les demandes en annulation sont strictement limitées aux trois cas suivants :

1° L'intéressé aurait dû ou doit être exclu en vertu des articles 3 et 5 de la loi, c'est-à-dire le sinistré n'avait pas, au jour du sinistre et au jour de l'entrée en vigueur de la loi du 1er octobre 1947, la nationalité belge, ou il tombe sous le coup d'une des exclusions prévues par l'article 5 de la loi.

2° Il y a eu fraude de la part de l'intéressé.

3° L'intéressé est déchu du bénéfice de la loi, par application de l'article 56, § 1, de la loi, c'est-à-dire que l'intéressé a subi une condamnation d'un des trois chefs suivants :

- a) il a fait une déclaration volontairement fautive;
- b) en vue d'appuyer une déclaration, il a fourni une attestation ou des renseignements qu'il savait inexacts;
- c) chargé d'une mission de constatation ou de contrôle, il a fait un rapport volontairement inexact.

Il est hors de doute que la condamnation encourue par l'auteur de la demande, en vertu de l'article 55 de la loi, entraîne, aux termes de l'article 56, § 1, de la loi, sa déchéance du bénéfice de la loi pour tout dommage quelconque. Cette déchéance étant encourue de plein droit en vertu de la loi elle-même, la procédure en revision des décisions qui ont alloué des indemnités est sans portée aucune. Il appartient, dans ce cas, au Ministre de la Reconstruction, par application de l'article 42, § 2, de la loi, d'exercer éventuellement l'action en répétition des sommes indûment payées, dans la forme prescrite pour les recouvrements en matière domaniale.

Le Conseil d'Etat émet, dès lors, l'avis que la disposition qui fait l'objet du 3° de l'article 36, § 1, devrait être omise.

L'article 36 ne contient aucune disposition relative aux recours, dont les décisions prononcées à la suite d'une procédure en revision pourraient faire l'objet.

Le Conseil d'Etat estime que cette lacune devrait être comblée par l'adjonction d'une disposition, aux termes de laquelle les décisions rendues sont susceptibles de recours.

A l'article 37, il conviendrait de prévoir également l'hypothèse où les biens du sinistré ont passé à ses ayants droit.

L'article 4 du projet, « qui charge le Ministre de la Reconstruction de l'exécution de la présente loi », semble avoir été introduit par inadvertance. Il devrait évidemment être omis.

Le projet soulève encore d'autres remarques de forme, qui ne nécessitent aucun commentaire. Le texte reproduit ci-après tient compte de ces remarques ainsi que des propositions énoncées ci-dessus :

Article premier.

Le chapitre IV de la loi du 1er octobre 1947— relative à la réparation des dommages de guerre aux biens privés, est remplacé par les disposition suivante :

CHAPITRE IV.

DE LA PROCÉDURE.

Section I. — Introduction — de la demande d'intervention.

Art. 16.

Les demandes d'intervention de l'Etat sont adressées par les intéressés, à l'exclusion de tout mandataire conventionnel, au directeur provincial des dommages de guerre du lieu du sinistre.

Indien het volstrekt noodzakelijk is deze eed te behouden, zou men, om het voorschrift van artikel 127 der Grondwet na te komen, uitdrukkelijk het formulier van deze eed dienen vast te stellen.

In artikel 28 zou het voor de overeenstemming met de andere bepalingen van het ontwerp, verkieslijk zijn het woord « geteisterde » te vervangen door het woord « belanghebbende ».

Het is eveneens dubbelzinnig de in artikel 21, § 4, bepaalde beslissing als « contradictoir » te bestempelen. Zoa's de Raad van State het liet opmerken bij het onderzoek van die bepaling, is verzet, in geval van verstek, door de wet niet toegelaten.

Er wordt derhalve voorgesteld in artikel 28 te schrijven : « de in artikel 21, § 4, bepaalde gemotiveerde beslissing ».

Voor artikel 29 geldt ook de bij artikel 21, § 1, gemaakte opmerking over de uitdrukking « termijn die strikt in acht moet genomen worden ».

In artikel 30, zou het misschien nuttig zijn dat « ieder » beroep ten voordele van beide partijen strekt. Onder het thans geldend stelsel is enkel het beroep van de Minister aan dit stelsel onderworpen (art. 20 van de wet).

Artikel 36 is een nieuwe bepaling. Het heeft tot doel een herzieningsprocedure vast te stellen en in te richten. Het maakt te dien aanzien een onderscheid tussen de aanvragen tot vernietiging en deze tot verbetering.

De aanvragen tot vernietiging worden tot de volgende drie gevallen beperkt :

1° de belanghebbende had moeten of moet, krachtens artikelen 3 en 5 van deze wet, uitgesloten zijn, dit wil zeggen de geteisterde bezat de dag van het schadegeval en de dag waarop de wet van 1 October 1947 in werking is getreden, de Belgische nationaliteit niet of een der uitsluitingen bij artikel 5 van de wet bepaald is op hem van toepassing;

2° er werd door de belanghebbende bedrog gepleegd;

3° de belanghebbende komt, bij toepassing van artikel 56, § 1, van de wet, niet in aanmerking voor de wet, dit wil zeggen, de belanghebbende heeft een veroordeling opgelopen wegens een van de volgende punten :

- a) hij heeft een vrijwillig valse aangifte gedaan;
- b) tot staving van een aangifte, heeft hij een bewijs of inlichting ingediend die hij wist onnauwkeurig te zijn;
- c) belast met een opdracht van vaststelling of nazicht, heeft hij een vrijwillig onnauwkeurig verslag opgemaakt.

Het lijdt geen twijfel dat de veroordeling die krachtens artikel 55 van de wet tegen de indiener van de aanvraag werd uitgesproken, naar de bewoordingen van artikel 56, § 1, van de wet, zijn vervallenverklaring van het voordeel van de wet voor gelijk welke schade medebrengt. Vermits deze vervallenverklaring van rechtswege wordt opgevoerd, krachtens de wet zelf, heeft de procedure tot herziening van de beslissingen die vergoedingen toegekend hebben, geen zin. In zodanig geval dient de Minister van Wederopbouw, bij toepassing van artikel 42, § 2, van de wet, eventueel de vordering tot terugbetaling van de ten onrechte betaalde sommen uit te oefenen in de vorm voorgeschreven voor de invorderingen inzake domeingederen.

De Raad van State is derhalve van advies dat de bepaling welke het 3° van artikel 36, § 1, vormt, weggelaten dient te worden.

Artikel 36 bevat geen enkele bepaling betreffende de beroepen, ingesteld tegen de beslissingen uitgesproken ten gevolge van een herzieningsprocedure.

De Raad van State is van oordeel dat deze leemte dient aangevuld te worden met een bepaling, volgens welke de gewezen beslissingen voor beroep vatbaar zijn.

In artikel 37 dient men eveneens in het geval te voorzien, waarin de goederen van de geteisterden op diens rechtverkrijgende overgegaan zijn.

Artikel 4 van het ontwerp « dat de Minister van Wederopbouw met de uitvoering van deze wet belast », schijnt door onachtzaamheid in de wet opgenomen te zijn. Het zou vanzelfsprekend dienen weggelaten te worden.

Bij het ontwerp zijn nog andere opmerkingen over de vorm te maken, welke geen commentaar behoeven. De onderstaande tekst houdt met deze opmerkingen alsook met de hierboven uiteengezette voorstellen rekening :

Eerste artikel.

Hoofdstuk IV van de wet van 1 October 1947 betreffende de herstelling der oorlogsschade aan private goederen wordt door de volgende bepalingen vervangen :

HOOFDSTUK IV.

RECHTSPLEGING.

Section I. — Indiening van de aanvraag tot tussenkomst.

Art. 16.

De aanvragen tot Staatstussenkomst worden— door de belanghebbenden, met uitsluiting van ieder conventioneel lasthebber, gericht aan de provinciale directeur voor oorlogsschade van de plaats van het schadegeval.

Le sinistré qui a subi des dommages dans plusieurs provinces doit donner compétence, pour l'ensemble de ses dommages, au directeur provincial de l'une de ces provinces, à son choix. Toutefois, si l'intéressé a introduit une demande d'intervention unique, le directeur saisi de cette demande est compétent pour connaître de l'ensemble des dommages.

Lorsque — les biens sinistrés dépendent d'une indivision, la demande peut être introduite par l'un des indivisaires — au nom de ceux de ses co-indivisaires qui lui ont donné mandat à cette fin.

(Trois alinéas conformes au projet.)

Art. 17.

(Conforme au projet.)

Section II. — De la procédure devant la direction provinciale.

Art. 18 (art. 19 du projet).

Il est nommé auprès de chaque direction provinciale un ou plusieurs conseillers juridiques et, s'il y a lieu, un ou plusieurs conseillers juridiques adjoints, docteurs en droit.

— Ces conseillers juridiques et conseillers juridiques adjoints exercent, au même titre que le directeur provincial, mais sous son autorité, les pouvoirs qui lui sont conférés par la présente loi.

Les conditions et le mode de nomination, ainsi que le montant de la rémunération des conseillers juridiques et des conseillers juridiques adjoints sont fixés par le Roi.

Art. 19 (art. 18, § 1, du projet).

(Trois alinéas conformes au projet.)

Dans des cas exceptionnels, les directeurs provinciaux peuvent avoir recours, pour la détermination des dommages, à des experts étrangers à l'administration, qu'ils désignent parmi ceux agréés par le Ministre de la Reconstruction, et peuvent leur déléguer les pouvoirs d'enquête nécessaires à leur mission. Dans ce cas, ces experts remettent un avis motivé et signé. Leur signature — est précédée du serment : « Je jure que j'ai rempli ma mission en honneur et conscience, avec exactitude et probité. Ainsi m'aide Dieu ».

Art. 20.

Le directeur provincial notifie à l'intéressé, au domicile élu, sa décision portant l'acceptation ou le rejet de la demande d'intervention et, s'il y a lieu, le montant de l'indemnité accordée — et le maximum du crédit de restauration auquel l'Etat attache sa garantie.

La notification est faite par pli recommandé à la poste, avec accusé de réception.

Si le pli est refusé ou n'a pu être remis, il — est adressé, recommandé à la poste, au bourgmestre du lieu du domicile élu, et il est réputé reçu par l'intéressé le lendemain de cet envoi.

Art. 21.

§ 1. La décision devient définitive à l'égard de l'intéressé s'il y acquiesce expressément, ou s'il s'abstient — de notifier son désaccord dans le délai d'un mois à dater de la réception de la décision. Pendant ce délai, le dossier est tenu à la disposition de l'intéressé au siège de la direction provinciale.

§ 2. Le désaccord est notifié au directeur provincial par lettre recommandée à la poste.

§ 3. L'intéressé qui a notifié son désaccord est invité — au plus tôt, par lettre recommandée à la poste, à comparaître devant le directeur provincial ou son délégué.

Il doit comparaître en personne —, sauf — l'impossibilité, que — le directeur provincial apprécie souverainement.

L'intéressé peut être assisté d'un conseil appartenant à l'une des catégories définies à l'article 65 —.

§ 4. Après la comparution — de l'intéressé ou à défaut de celle-ci, le directeur statue par une décision motivée. —

Elle est notifiée à l'intéressé — dans les formes prévues à l'article 20, alinéas 2 et 3.

De geteisterde, die in verschillende provincies schade geleden heeft, moet de provinciale directeur van één dezer provincies, naar zijn keuze, uitsluitend bevoegd verklaren voor het geheel van zijn schade. Nochtans, wanneer de belanghebbende een enkele aanvraag tot tussenkomst heeft ingediend, is de directeur die deze aanvraag heeft ontvangen, bevoegd om het geheel der schade te behandelen.

Wanneer — de geteisterde goederen afhangen van een onverdeeldheid, mag de aanvraag ingediend worden door een van de eigenaars in onverdeeldheid namens diegenen van zijn medeigenaars, die hem daartoe volmacht gegeven hebben.

(Drie leden zoals in het ontwerp.)

Art. 17.

(Zoals in het ontwerp.)

Sectie II. — Rechtspleging voor de provinciale directie.

Art. 18 (art. 19 van het ontwerp).

Bij elke provinciale directie worden één of meer rechtskundige adviseurs en, zo daartoe aanleiding bestaat, één of meer adjunct rechtskundige adviseurs, die doctor — in de rechten zijn, benoemd.

Deze rechtskundige adviseurs oefenen in dezelfde hoedanigheid als de provinciale directeur, doch onder zijn gezag, de bevoegdheden uit die hem bij deze wet opgedragen worden.

De voorwaarden en de wijze van benoeming, alsmede het bedrag der wedden van — de rechtskundige adviseurs en adjunct-rechtskundige adviseurs worden door de Koning vastgesteld.

Art. 19 (art. 18, § 1, van het ontwerp).

(Drie leden zoals in het ontwerp.)

In uitzonderingsgevallen kunnen de provinciale directeurs, voor de vaststelling van de schade, een beroep doen op deskundigen buiten de administratie, die zij aanwijzen onder die, welke door de Minister van Wederopbouw werden aangenomen, en kunnen zij hun de voor hun opdracht nodige onderzoeksmachten overdragen. In dat geval leggen die deskundigen een gemotiveerd en ondertekend advies voor. Hun handtekening — wordt voorafgegaan door de eed : « Ik zweer mijn opdracht naar plicht en geweten, nauwkeurig en eerlijk te hebben volbracht. Zo helpe mij God ».

Art. 20.

De provinciale directeur betekent aan de belanghebbende, op de woonplaats die deze gekozen heeft, zijn beslissing tot aanvaarding of verwerping van de aanvraag om tussenkomst en, in voorkomend geval, tot vaststelling van het toegekende — vergoedingsbedrag en van het maximumbedrag van het restauratiekrediet waaraan de Staat zijn waarborg verleent.

Deze betekening geschiedt onder ter post aangetekende omslag met ontvangstbericht.

Wanneer dit stuk geweigerd wordt of niet kon afgegeven worden, wordt het, ter post aangetekend, gericht aan de burgmeester van de gemeente der gekozen woonplaats en wordt het geacht door de belanghebbende ontvangen te zijn daags nadat het werd verzonden.

Art. 21.

§ 1. De beslissing wordt ten opzichte van de belanghebbende definitief, wanneer hij uitdrukkelijk toestemt, of wanneer hij zijn niet-akkoord niet betekent binnen één maand te rekenen van de ontvangst der beslissing. — Gedurende deze termijn wordt het dossier ten ziele van de provinciale directie ter beschikking van de belanghebbende gehouden.

§ 2. Het niet-akkoord wordt, bij een ter post aangezekende brief, aan de provinciale directeur betekend.

§ 3. De belanghebbende — die zich niet akkoord heeft verklaard, wordt ten spoedigste — bij ter post aangetekende brief — verzocht zich bij de provinciale directeur of zijn afgevaardigde aan te melden.

Hij moet zich in persoon aanmelden, uitgezonderd in — geval van onmogelijkheid, waarover de provinciale directeur soeverein beslist.

De belanghebbende kan worden bijgestaan door een raadsman, behorende tot een van de bij artikel 65 bepaalde categorieën.

§ 4. Na — verschijning van de belanghebbende of bij gebreke daarvan, doet de provinciale directeur uitspraak bij een gemotiveerde beslissing. — Zij wordt de belanghebbende betekend, in de vormen bij artikel 20, tweede en derde lid, bepaald.

Section III. — De la procédure devant la Commission d'appel.

Art. 22.

(Deux alinéas conformes au projet.)

De l'accord préalable du Ministre de la Reconstruction, la commission peut être itinérante.

Art. 23.

§ 1. La commission d'appel est présidée par un commissaire d'Etat, nommé par le Roi, pour un terme de trois ans renouvelable.

Le commissaire d'Etat est assisté, dans chaque affaire, de conseillers— effectifs ou suppléants, ayant voix consultative : un ou plusieurs techniciens et un sinistré. Il les choisit, selon la nature de l'affaire qui lui est soumise, parmi les conseillers de — sa commission.

Il est en outre assisté d'un greffier, nommé par le Roi.

§ 2. Les conseillers techniciens sont désignés par le Ministre de la Reconstruction, pour un terme de trois ans renouvelable, parmi les personnes figurant sur des listes de cinq noms dressées :

1° pour les dommages aux habitations, par la Fédération nationale des sociétés d'architectes de Belgique;

2° pour les dommages — aux exploitations industrielles et commerciales, par chacun des présidents des tribunaux de commerce de la province ou, à défaut, des tribunaux de première instance;

3° pour les dommages aux exploitations agricoles, par le président de la Chambre d'agriculture de la province;

4° pour les dommages — aux bateaux de navigation intérieure, par le président de l'Office régulateur de la navigation intérieure;

5° pour les dommages — aux bateaux de pêche, par le président du Tribunal de commerce d'Ostende.

Les conseillers à choisir parmi les sinistrés sont désignés pour un terme de trois ans renouvelable, par le Ministre de la Reconstruction, sur des listes de cinq noms établies pour les catégories ci-dessus, par — les coopératives de sinistrés agréées de la province ou, à défaut, par le gouverneur de la province.

§ 3. Nul ne peut être commissaire d'Etat s'il n'est belge, âgé de trente-cinq ans au moins, docteur en droit, et s'il n'a pendant dix ans suivi le barreau, exercé les fonctions d'avoué, occupé des fonctions judiciaires ou enseigné le droit dans une université.

Nul ne peut être conseiller ou greffier s'il n'est belge et âgé de vingt-cinq ans au moins.

§ 4 (conforme au § 3 du projet).

§ 5 (conforme au § 4 du projet).

§ 6. Tout membre d'une commission peut être récusé dans le cas prévu au § 5, et pour les causes énumérées aux — articles 378 et 379 du Code de procédure civile.

Tout membre — qui saura cause de récusation en sa personne, sera tenu de la déclarer à la commission.

La partie qui voudra récuser devra le faire par conclusions motivées, avant de conclure au fond.

— Après qu'il aura été pourvu au remplacement provisoire du membre dont la récusation aura été demandée, — la commission statuera sur la récusation, le récusant et le membre récusé entendus.

Art. 24.

Si les besoins du service l'exigent, le Roi peut diviser la commission en — sections, dont l'une est présidée par le commissaire d'Etat, et les autres — par un commissaire d'Etat adjoint, vice-président.

Les commissaires d'Etat adjoints sont nommés par le Roi, pour un terme de trois ans renouvelable.

— Les dispositions de l'article 22, alinéa 3, et de l'article 23 relatives à la commission et au commissaire d'Etat, sont applicables respectivement aux sections et aux commissaires d'Etat adjoints. Cependant, le greffier peut être remplacé dans toute section par un greffier adjoint, nommé par le Ministre de la Reconstruction.

Nul ne peut être greffier adjoint s'il n'est belge et âgé de vingt-et-un ans accomplis.

Sectie III. — Procedure voor de Commissie van beroep.

Art. 22.

(Twee leden zoals in het ontwerp.)

Met voorafgaand akkoord van de Minister van Wederopbouw kan de commissie zich evenwel verplaatsen.

Art. 23.

§ 1. De commissie van beroep wordt voorgezeten door een staatscommissaris, die— door de Koning benoemd wordt voor een hernieuwbare termijn van drie jaar.

De staatscommissaris wordt, voor elke zaak, bijgestaan door effectieve of plaatsvervangende adviseurs met raadgevende stem : één of meer technici en een geteisterde. Hij kiest ze, naargelang van de aard der hem voorgelegde zaak, onder de adviseurs van zijn commissie.

Hij wordt eveneens bijgestaan door een— griffier door de Koning benoemd.

§ 2. De adviseurs-technici worden door de Minister van Wederopbouw— voor een hernieuwbare termijn van drie jaar— aangewezen onder de personen, welke voorkomen op lijsten van vijf namen, opge maakt :

1° voor de schade— aan woningen, door de Nationale Bond der verenigingen van architecten van België;

2° voor de schade aan nijverheids- en handelsbedrijven, — door ieder van de voorzitters van de rechtbanken van koophandel der provincie of, bij ontstentenis, door de rechtbanken van eerste aanleg;—

3° voor de schade aan landbouwbedrijven, door de voorzitter van de Landbouwkamer der provincie;

4° voor de schade aan binnenschepen, — door de voorzitter van de Regelingsdienst der binnenscheepvaart;

5° voor de schade aan vissersvloepen, — door de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Oostende.

De onder de geteisterden te kiezen adviseurs worden— voor een hernieuwbare termijn van drie jaar— door de Minister van Wederopbouw aangewezen uit lijsten van vijf namen, die voor de hierboven vermelde categorieën opgemaakt worden door de erkende coöperaties voor geteisterden der provincie of, bij ontstentenis, door de gouverneur van de provincie.

§ 3. Niemand kan staatscommissaris worden indien hij geen Belg, ten minste vijf en dertig jaar oud, doctor in de rechten is en indien hij niet gedurende 10 jaar aan de balie is geweest, als pleitbezorger heeft gefungeerd, rechterlijke ambten heeft uitgeoefend of het recht gedoceerd heeft aan een universiteit.

Niemand kan adviseur of griffier worden indien hij geen Belg is en niet ten minste vijf en twintig jaar oud.

§ 4 (stemt overeen met § 3 van het ontwerp).

§ 5 (stemt overeen met § 4 van het ontwerp).

§ 6. Elk lid van een commissie kan worden gewraakt in het geval waarvan sprake in § 5 en wegens de gronden die in de artikelen 378 en 379 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering zijn opgesomd.

Elk lid, — bewust dat in zijn persoon gronden tot wraking bestaan, is er toe gehouden zulks aan de commissie te verklaren.

De partij— die wraking wil voordragen, moet zulks doen bij gemotiveerde conclusiën alvorens over de grond van de zaak te concluderen.

Nadat in de voorlopige vervanging van het lid voor wie wraking gevraagd wordt, is voorzien, doet de commissie uitspraak over de wraking, na de wraker en het gewraakte lid gehoord te hebben.

Art. 24.

Indien de vereisten van de dienst het vorderen, kan de Koning de commissie— splitsen in — afdelingen, waarvan de ene door de staatscommissaris en de— andere door een adjunct-staatscommissaris, ondervoorzitter, voorgezeten wordt.

De adjunct-staatscommissarissen worden door de Koning benoemd voor een hernieuwbare termijn van drie jaar.

De bepalingen van artikel 22, derde lid, en van artikel 23 betreffende de commissie en de staatscommissaris zijn onderscheidenlijk op de afdelingen en op de adjunct-staatscommissarissen van toepassing. Nochtans kan de griffier in elke afdeling vervangen worden door een adjunct-griffier, door de Minister van Wederopbouw benoemd.

Niemand kan adjunct-griffier zijn, indien hij geen Belg is en niet ten volle een en twintig jaar oud.

Art. 25.

Avant d'entrer en fonction, les membres — de la commission prêtent le serment prescrit par l'article 2 du décret du 20 juillet 1831, complété par la formule suivante :

« Je jure de faire part à la commission ou, éventuellement, à la section à laquelle je serai attaché, de toutes les démarches dont je serais l'objet à l'occasion des affaires sur lesquelles la commission ou la section aura à statuer. »

Le serment des commissaires d'Etat et des commissaires d'Etat adjoints est reçu par le Ministre de la Reconstruction; celui des conseillers, des greffiers et des greffiers adjoints —, par le président de la commission.

Art. 26.

(Conforme au projet.)

Art. 27.

Les rémunérations des président, vice-présidents, conseillers, greffiers et greffiers adjoints de la commission — sont fixées par le Roi.

Art. 28.

L'intéressé peut interjeter appel, auprès de la commission — de la province, de la décision motivée visée à l'article 21, § 4.

L'acte d'appel est introduit par simple déclaration écrite, en personne ou par fondé de pouvoir. Le mandat du fondé de pouvoir autre qu'un avocat ou un avoué est joint à la requête.

Eventuellement accompagné des pièces à l'appui, l'acte d'appel doit, à peine de déchéance, être adressé au greffe de la commission d'appel sous pli recommandé — à la poste, dans le — mois — de la réception de la notification prévue à l'article 21, § 4.

Art. 29.

Le Ministre de la Reconstruction ou son délégué peut, dans les formes fixées à l'article 28, interjeter appel auprès de la commission :

1° dans les deux mois de la décision visée à l'article 21, § 1;

2° dans le mois de la décision visée à l'article 21, § 4.

Ces délais doivent être observés à peine de déchéance.

Art. 30.

Tout appel profite aux deux parties et remet en question tous les points de la décision attaquée.

La commission d'appel peut, avant de faire droit et sans reconnaissance préjudiciable —, accorder à l'intéressé, par décision motivée, une allocation provisionnelle.

Art. 31.

Dès réception de l'appel, le greffe de la commission — en avise, selon le cas —, le Ministre de la Reconstruction ou l'intéressé.

Le greffe — réclame au directeur provincial la décision attaquée et le dossier, qui doivent lui être transmis dans les dix jours de sa demande.

Art. 32.

(Conforme au projet.)

Art. 33.

(Deux alinéas conformes au projet.)

Les parties déposent leurs conclusions et donnent les explications qui leur paraissent utiles; après quoi, les débats sont déclarés clos. L'étude technique de l'affaire est faite par le conseiller ou les conseillers techniques, sans qu'il puisse être fait appel à des tiers experts. L'absence des parties ou de l'une d'elles n'empêche pas l'instruction de l'affaire.

Art. 34.

Jusqu'à la clôture des débats les parties peuvent prendre connaissance, au greffe, du dossier et des pièces du litige.

Art. 25.

Alvorens in functie te treden, leggen de leden — der commissie — de bij artikel 2 van het decreet van 20 Juli 1831 voorgeschreven eed af, die met het volgend formulier is aangevuld :

« Ik zweer alle stappen, die bij mij mochten gedaan worden naar aanleiding van — zaken waarover de commissie of de afdeling zal moeten uitspraak doen, ter kennis te brengen van de commissie of, eventueel, van de afdeling waaraan ik zal verbonden zijn. »

De eed van de staatscommissarissen en van de adjunct-staatscommissarissen wordt door de Minister van Wederopbouw afgenomen: — die van de adviseurs, de griffiers en — adjunct-griffiers — door de voorzitter van de commissie.

Art. 26.

(Zoals in het ontwerp.)

Art. 27.

De bezoldiging van de voorzitter, de ondervoorzitters, adviseurs, griffiers en adjunct-griffiers der — commissie worden door de Koning bepaald.

Art. 28.

De belanghebbende kan bij de commissie — der provincie tegen de in artikel 21, § 4, bedoelde gemotiveerde beslissing beroep aantekenen.

De akte van beroep wordt bij eenvoudige schriftelijke verklaring, persoonlijk of door een procuratiehouder, ingediend. De volmacht van de procuratiehouder — die geen advocaat of pleitbezorger is, wordt bij het verzoekschrift gevoegd.

De akte van beroep, eventueel vergezeld van de stukken tot staving, moet, op straffe van verval, gericht worden tot de griffie van de commissie van beroep, bij een — ter post aangetekende brief, binnen één maand — na ontvangst van de in artikel 21, § 4 bedoelde betekening.

Art. 29.

De Minister van Wederopbouw of zijn gemachtigde kan, in de bij artikel 28 bepaalde vormen, bij de commissie beroep aantekenen :

1° binnen twee maanden, tegen de beslissing in artikel 21, § 1, bedoeld;

2° binnen één maand, tegen de beslissing in artikel 21, § 4, bedoeld.

Die termijnen moeten op straffe van verval worden in acht genomen.

Art. 30.

Elk beroep strekt ten voordele van beide partijen en brengt alle punten van de bestreden beslissing opnieuw in het geding.

De commissie van beroep kan, alvorens recht te spreken en zonder nadelige erkenning; bij — gemotiveerde beslissing — een provisionele uitkering aan de belanghebbende verlenen.

Art. 31.

Onmiddellijk na — ontvangst van het beroep, — stelt de griffie der commissie — de Minister van Wederopbouw of — de belanghebbende, naar gelang van het geval, hiervan in kennis. —

De griffie — vraagt aan de provinciale directeur de bestreden beslissing en het dossier, die haar binnen tien dagen volgend op haar aanvraag moeten overgemaakt worden.

Art. 32.

(Zoals in het ontwerp.)

Art. 33.

(Twee leden zoals in het ontwerp.)

De partijen leggen hun conclusies neer en geven de uitleg die zij nuttig achten, waarna de debatten voor gesloten verklaard worden. Het technisch onderzoek van de zaak wordt verricht door de technische adviseur of adviseurs zonder dat op derden-deskundigen een beroep kan worden gedaan. De afwezigheid der partijen of van een er van belet het onderzoek van de zaak niet.

Art. 34.

De partijen kunnen, tot de debatten gesloten zijn, van het dossier en van de stukken van het geschil op de griffie kennis nemen.

Art. 35.

§ 1 (premier alinéa conforme au projet).

Une expédition en est adressée par le greffier aux deux parties, sous pli recommandé à la poste.

§ 2 (conforme au projet).

Section IV. — De la procédure en révision.

Art. 36.

§ 1. Les décisions définitives d'indemnisation peuvent être annulées par les autorités qui les ont rendues, dans les ——— cas suivants :

1° lorsque l'intéressé aurait dû ou doit être exclu en vertu ——— de l'article 3 ou de l'article 5;

2° lorsqu'il y a eu fraude de sa part.

La demande est introduite par le Ministre de la Reconstruction — ou son délégué.

§ 2. Les décisions entachées d'erreurs matérielles peuvent être rectifiées par les autorités qui les ont rendues, soit d'office, soit à la requête du Ministre de la Reconstruction ou de l'intéressé.

§ 3. Les demandes en annulation ou en rectification sont introduites par simple requête motivée.

Les actions en restitution sont exercées de la manière prévue à l'article 40.

§ 4. Les décisions d'annulation ou de rectification sont susceptibles des mêmes recours que les décisions annulées ou rectifiées.

Section V. — Dispositions communes aux sections précédentes.

Art. 37.

Sauf dans le cas où il y a dispense de emploi, les personnes qui ont l'administration, même provisoire, des biens d'un sinistré ou d'un ayant droit de sinistré, peuvent etc. (le reste conforme au projet).

Art. 38.

§ 1. Les témoins, avant d'être entendus par le directeur provincial ou par la commission, — prêteront, à peine de nullité, le serment de dire toute la vérité, rien que la vérité. Ils déclareront s'ils sont parents ou alliés des demandeurs en intervention de l'Etat, et à quel degré, et s'ils sont ou ont été leurs serviteurs ou domestiques. Il en sera tenu note, ainsi que de leurs nom, prénoms, âge, profession et demeure, et de leurs principales déclarations. Lecture du procès-verbal d'audition sera faite à chaque témoin pour la partie qui le concernera. Il signera sa déposition, ou mention sera faite qu'il ne sait ou ne peut signer. Le procès-verbal sera signé, selon le cas, par le directeur provincial ou par le président et le greffier.

§ 2. Les témoins seront entendus séparément ou confrontés en présence des parties, — si elles comparaissent. Celles-ci seront tenues de fournir leurs reproches avant la déposition et de les signer; si elle ne ——— savent ou ——— ne peuvent signer, il en sera fait mention. Une fois la déposition commencée, les reproches ne pourront plus être reçus ——— que s'ils sont justifiés par écrit.

Art. 39.

Toute procédure et toute opération quelconque d'instruction effectuée par l'administration de la reconstruction, sont aux frais de la dite administration.

(Deux alinéas conformes au projet.)

Art. 40.

Toutes actions en répétition des sommes indûment payées ainsi que toutes actions en restitution sont exercées par le Ministre de la Reconstruction, dans les mêmes formes qu'en matière domaniale. La contrainte

Art. 35.

§ 1 (eerste lid als in het ontwerp).

Een uitgifte er van wordt door de griffier aan beide partijen toegezonden, bij een ter post aangetekende brief.

§ 2 (zoals in het ontwerp).

Sectie IV. — Herzieningsprocedure.

Art. 36.

§ 1. De definitieve beslissingen tot vergoeding kunnen door de overheden, die ze gewezen hebben, ——— in de volgende gevallen vernietigd worden :

1° wanneer de belanghebbende krachtens artikel — 3 of artikel 5 van deze wet moet of had moeten uitgesloten worden;

2° wanneer er van zijnentwege bedrog bestaat.

De aanvraag wordt door de Minister van Wederopbouw of door zijn gemachtigde ingediend.

§ 2. De beslissingen waarin materiële vergissingen voorkomen, kunnen door de overheden, die ze gewezen hebben, verbeterd worden hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de Minister van Wederopbouw of van de belanghebbende.

§ 3. De aanvragen tot vernietiging of tot verbetering worden bij eenvoudig, gemotiveerd verzoekschrift ingediend.

De vorderingen tot teruggave worden uitgeoefend op de wijze, bij artikel 40 bepaald.

§ 4. Tegen de beslissingen tot vernietiging of tot verbetering staat hetzelfde beroep open als tegen de vernietigde of verbeterde beslissingen.

Sectie V. — Bepalingen aan de vorige secties gemeen.

Art. 37.

Behalve in—geval van vrijstelling van wederbelegging, kunnen de personen, die, zelfs voorlopig, het beheer voeren over de goederen van een geteisterde, of van een rechthebbende van een geteisterde, op geldige wijze alle de bij deze wet bepaalde daden verrichten, de vergoedingen geldig kwiteren en de leningen en herstell kredietopeningen contracteren. De ontvoogde minderjarige heeft dezelfde handlingsbevoegdheid.

Art. 38.

§ 1. Alvorens de getuigen door de provinciale directeur of de commissie worden gehoord, leggen zij, op straf van nietigheid, de eed af de waarheid en niets dan de waarheid te zeggen. Zij moeten verklaren of zij bloed- of aanverwanten zijn van de aanvragers om staatsstussenkost en in welke graad, alsook of zij hun dienstboden of huisknechten zijn of geweest zijn. Dit wordt aangetekend alsmede hun naam, voor- en achternaam, leeftijd, beroep en woonplaats, en hun voornaamste verklaringen. Aan elke getuige wordt, van het hem betreffende deel van het proces-verbaal van verhoor, lezing gegeven. Hij ondertekent zijn verklaringen of, ingeval hij niet tekenen kan of mag, wordt hiervan melding gemaakt. Het proces-verbaal wordt, naargelang van het geval, door de provinciale directeur of door de voorzitter en de griffier ondertekend.

§ 2. De getuigen worden afzonderlijk gehoord, of tegenover elkander gesteld in tegenwoordigheid van de partijen, indien deze verschijnen. Deze laatste zijn gehouden hun bezwaren voor te dragen vóór de getuigen verklaringen en ze te ondertekenen; indien zij niet kunnen of mogen tekenen, wordt hiervan melding gemaakt. Eens de getuigenverklaring begonnen is, zijn de bezwaren nog slechts ontvankelijk voor zover zij schriftelijk verantwoord zijn.

Art. 39.

De kosten van alle onderzoeksprocedures en -verrichtingen, door de administratie van wederopbouw gedaan, zijn ten laste dezer administratie.

(Twee leden zoals in het ontwerp.)

Art. 40.

Alle vorderingen tot terugverkrigging van ten onrechte uitbetaalde sommen alsmede alle vorderingen tot teruggave worden uitgeoefend door de Minister van Wederopbouw, in dezelfde vormen als in zake

est décernée par le directeur du service financier du ——— Ministère de la Reconstruction et rendue exécutoire par le directeur général des dommages de guerre.

Section VI. — Le recours devant le Conseil d'Etat.

Art. 41.

(Conforme au projet.)

Art. 42.

(Alinéa 1 conforme au projet.)

La commission ——— de renvoi se conforme à l'arrêt du Conseil d'Etat sur le point de droit jugé par lui.

Art. 2 (nouveau).

Il est inséré dans la même loi un article 58bis, libellé comme suit :

Art. 58bis.

S'il appert ou s'il y a présomption que l'une des infractions visées aux articles 55 et 57 ——— a été commise, le directeur provincial, le président de la commission d'appel ou tout agent spécialement commis par le Ministre de la Reconstruction ———, dresse ——— procès-verbal de ses constatations ——— et le transmet au procureur du Roi. Ce procès-verbal fait foi jusqu'à preuve contraire.

Art. 3 (nouveau).

L'article 57, alinéa 2, de la même loi est abrogé.

Art. 4 (art. 2 du projet).

A titre transitoire, les dispositions abrogées par l'article premier, — continuent de régir ——— toute procédure engagée par l'envoi, avant l'entrée en vigueur de la présente loi, ——— de l'avis motivé prévu à l'ancien article 19 de la loi du 1er octobre 1947.

Art. 5 (art. 3 du projet).

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

ANNEXE.

Tableau de concordance.

Articles du chapitre IV modifié par le projet	Articles de la loi du 1 ^{er} octobre 1947
16, al. 1	16, al. 1
al. 2	— (disposition nouvelle)
al. 3 à 6	al. 2 à 5
17	17
18	24
19	18
20, al. 1 et 2	19, al. 1
al. 3	— (disposition nouvelle)
21, § 1	al. 2 (fin)
§ 2	—
§ 3, al. 1	al. 2 (début)
al. 2 et 3	al. 3 et 4
§ 4, al. 1	22, al. 1
al. 2	— (disposition nouvelle)
22, al. 1 et 2	25, al. 1
al. 3	— (disposition nouvelle)
23, § 1, al. 1	26, § 1, al. 1
al. 2	al. 2 (partim)
al. 3	al. 4
§ 2, al. 1	al. 2 (partim)
al. 2	al. 3
§ 3, al. 1	al. 5
al. 2	al. 6
§§ 4 et 5	§ 2
§ 6	— (disposition nouvelle)
24	27

domainen. Het dwangbevel wordt door de directeur van de financiële dienst van het Ministerie van Wederopbouw uitgevaardigd en door de directeur-generaal voor oorlogsschade uitvoerbaar verklaard.

Sectie VI. — Het beroep vóór de Raad van State.

Art. 41.

(Zoals in het ontwerp.)

Art. 42.

(Eerste lid als in het ontwerp.)

De commissie die de zaak toegezonden krijgt, gedraagt zich naar het arrest van de Raad van State, wat betreft het rechtspunt waarover deze zich heeft uitgesproken.

Art. 2 (nieuw).

In dezelfde wet wordt een artikel 58bis ingevoegd dat luidt als volgt :

Art. 58bis.

Indien het blijkt of indien er vermoedens zijn dat een der in de artikelen 55 en 57 bepaalde inbreuken werd gepleegd, maakt de provinciale directeur, de voorzitter van de commissie van beroep of de door de Minister van Wederopbouw daarmee speciaal belaste beambte van de door hem gedane vaststellingen proces-verbaal op, hetwelk hij aan de procureur des Konings doet toekomen. Dit proces-verbaal heeft bewijskracht tot het tegendeel is bewezen.

Art. 3 (nieuw).

Artikel 57, tweede lid, van dezelfde wet wordt opgeheven.

Art. 4 (2 van het ontwerp).

Bij wijze van overgangsmaatregel, blijven de bij artikel één opgeheven bepalingen van toepassing op elke procedure waarmee een aanvang is gemaakt door de toezending van het met redenen omkleed advies, bedoeld in artikel 19 van de wet van 1 October 1947 voor het inwerkingtreden van deze wet.

Art. 5 (3 van het ontwerp).

Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

BIJLAGE.

Tabel der overeenstemming.

Artikelen van het bij het ontwerp gewijzigd hoofdstuk IV	Artikelen van de wet van 1 October 1947
16, eerste lid	16, eerste lid
tweede lid	— (nieuwe bepaling)
derde tot zesde lid	tweede tot vijfde lid
17	17
18	24
19	18
20, eerste en tweede lid	19, eerste lid
derde lid	— (nieuwe bepaling)
21, § 1	tweede lid (einde)
§ 2	—
§ 3, eerste lid	tweede lid (begin)
tweede en derde lid	derde en vierde lid
§ 4, eerste lid	22, eerste lid
tweede lid	— (nieuwe bepaling)
22, eerste en tweede lid	25, eerste lid
derde lid	— (nieuwe bepaling)
23, § 1, eerste lid	26, § 1, eerste lid
tweede lid	tweede lid (partim)
derde lid	vierde lid
§ 2, eerste lid	tweede lid (partim)
tweede lid	derde lid
§ 3, eerste lid	viijfde lid
tweede lid	zesde lid
§§ 4 en 5	§ 2
§ 6	— (nieuwe bepaling)
24	27

<i>Articles du chapitre IV modifié par le projet</i>	<i>Articles de la loi du 1er octobre 1947</i>	<i>Artikelen van het bij het ontwerp gewijzigd hoofdstuk IV</i>	<i>Artikelen van de wet van 1 October 1947</i>
25	— (disposition nouvelle)	25	— (nieuwe bepaling)
26	28 et 27. al. 5	26	28 en 27. vijfde lid
27	29	27	29
28, al. 1	30, al. 1	28, eerste lid	30, eerste lid
al. 2	31, al. 1	tweede lid	31, eerste lid
al. 3	31, al. 2, et 39	derde lid	31, tweede lid, en 39
29	20, al. 2	29	20, tweede lid
30, al. 1	al. 3	30, eerste lid	derde lid
al. 2	— (disposition nouvelle)	tweede lid	— (nieuwe bepaling)
31	32	31	32
32	33	32	33
33	34	33	34
34	35	34	35
35	36	35	36
36	—	36	—
37	— { (dispositions nouvelles)	37	— { (nieuwe bepalingen)
38	—	38	—
39, al. 1 et 2	40	39, eerste en tweede lid	40
al. 3	41	derde lid	41
40	42, § 2	40	42, § 2
41	37	41	37
42, al. 1	38	42, eerste lid	38
al. 2	— (disposition nouvelle)	tweede lid	— (nieuwe bepaling)

*Dispositions du chapitre IV de la loi du 1er octobre 1947
non reprises par le projet.*

19, al. 5	22, al. 2	30, al. 2
20, al. 1	23	31, al. 3
21	25, al. 2	42, § 1

Etaient présents :

MM. :

F. LEPAGE, conseiller d'Etat, président;
D. DECLEIRE, conseiller d'Etat;
J. COYETTE, conseiller d'Etat;
J. CYPRES, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de

M. D. DECLEIRE, conseiller d'Etat.

Le Greffier,

J. CYPRES.

Le Président,

F. LEPAGE.

Pour deuxième expédition délivrée à M. le Ministre de la Reconstruction.

Le 31 octobre 1950.

Le Greffier du Conseil d'Etat,

*Bepalingen van hoofdstuk IV der wet van 1 October 1947
die in het ontwerp niet zijn overgenomen.*

19, vijfde lid	22, tweede lid	30, tweede lid
20, eerste lid.	23	31, derde lid
21	25, tweede lid	42, § 1

Waren aanwezig :

De HH. :

F. LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter;
D. DECLEIRE, raadsheer van State;
J. COYETTE, raadsheer van State;
J. CYPRES, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van

de H. D. DECLEIRE, raadsheer van State.

De Griffier,

J. CYPRES.

De Voorzitter,

F. LEPAGE.

Voor tweede uitgifte afgeleverd aan de H. Minister van Wederopbouw.

De 31e October 1950.

De Griffier van de Raad van State,

K. MEES.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN, PRINCE ROYAL,
EXERÇANT LES POUVOIRS CONSTITUTIONNELS DU ROI.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Reconstruction et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Reconstruction est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article premier.

Le chapitre IV de la loi du 1er octobre 1947, relative à la réparation des dommages de guerre aux biens privés est remplacé par les dispositions suivantes :

CHAPITRE IV.

DE LA PROCEDURE.

Section I. — Introduction de la demande d'intervention.

Art. 16.

Les demandes d'intervention de l'Etat sont adressées par les intéressés, à l'exclusion de tout mandataire conventionnel, au directeur provincial des dommages de guerre du lieu du sinistre.

Le sinistré qui a subi des dommages dans plusieurs provinces doit donner compétence, pour l'ensemble de ses dommages, au directeur provincial de l'une de ces provinces, à son choix. Toutefois, si l'intéressé a introduit une demande d'intervention unique, le directeur saisi de cette demande est compétent pour connaître de l'ensemble des dommages.

Lorsque les biens sinistrés dépendent d'une indivision, la demande peut être introduite par l'un des indivisaires au nom de ceux de ses co-indvisaires qui lui ont donné mandat à cette fin.

Si le dommage est survenu à un bien en cours de déplacement, il est réputé, pour l'application de l'alinéa 1, être survenu au lieu où se trouve l'ensemble de fait, dont le bien sinistré doit être considéré comme un élément.

Si le dommage est survenu à un bien qui ne fait pas partie d'un ensemble de fait situé en Belgique, la demande est adressée au directeur provincial du domicile du sinistré, et, à défaut de domicile en Belgique, au directeur provincial du Brabant.

Les conditions de forme et le délai d'introduction des demandes sont fixés par arrêté royal.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN, KONINKLIJKE PRINS,
DIE DE GRONDWETTELIJKE MACHT VAN DE KONING UITOEPENT.

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

Op de voordracht van Onze Minister van Wederopbouw, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Wederopbouw is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Eerste artikel.

Hoofdstuk IV van de wet van 1 October 1947 betreffende de herstelling der oorlogsschade aan private goederen wordt door de volgende bepalingen vervangen :

HOOFDSTUK IV.

RECHTSPLEGING.

Sectie I. — Indiening van de aanvraag tot tussenkomst.

Art. 16.

De aanvragen tot staatstussenkomst worden door de belanghebbenden, met uitsluiting van ieder conventioneel lasthebber, gericht aan de provinciale directeur voor oorlogsschade van de plaats van het schadegeval.

De geteisterde, die in verschillende provincies schade geleden heeft, moet de provinciale directeur van één dezer provincies, naar zijn keuze, uitsluitend bevoegd verklaren voor het geheel van zijn schade. Nochtans, wanneer de belanghebbende een enkele aanvraag tot tussenkomst heeft ingediend, is de directeur die deze aanvraag heeft ontvangen, bevoegd om het geheel der schade te behandelen.

Wanneer de geteisterde goederen afhangen van een onverdeeldheid, mag de aanvraag ingediend worden door een van de eigenaars in onverdeeldheid namens diegenen van zijn mede-eigenaars, die hem daartoe volmacht gegeven hebben.

Werd de schade toegebracht tijdens de verplaatsing van een goed, dan wordt zij beschouwd, voor toepassing van de eerste alinea, als zijnde toegebracht op de plaats waar zich het feitelijk complex bevindt, waarvan het geteisterde goed als een bestanddeel moet worden beschouwd.

Wordt de schade toegebracht aan een goed dat geen deel uitmaakt van een in België gelegen feitelijk complex, dan wordt de aanvraag gericht tot de provinciale directeur van de woonplaats van de geteisterde, en bij gebreke van een woonplaats in België, tot de provinciale directeur voor Brabant.

De vorm- en tijdvoorwaarden voor het indienen van de aanvragen worden bij koninklijk besluit vastgesteld.

Art. 17.

Toute demande contient obligatoirement élection d'un seul domicile en Belgique. Cette élection est valable pour toute la procédure, si elle n'est modifiée par une déclaration, sous pli recommandé, adressée au directeur provincial compétent.

Section II. — De la procédure devant la direction provinciale

Art. 18.

Il est nommé auprès de chaque direction provinciale un ou plusieurs conseillers juridiques et, s'il y a lieu, un ou plusieurs conseillers juridiques adjoints, docteurs en droit.

Ces conseillers juridiques et conseillers juridiques adjoints exercent, au même titre que le directeur provincial mais sous son autorité, les pouvoirs qui lui sont conférés par la présente loi.

Les conditions et le mode de nomination, ainsi que le montant de la rémunération des conseillers juridiques et des conseillers juridiques adjoints sont fixés par le Roi.

Art. 19.

En vue de l'instruction de la demande, les directeurs provinciaux ou leurs délégués procèdent à toutes recherches, vérifications, expertises, investigations, estimations, auditions de tiers et, en général, à toutes constatations qui leur semblent utiles.

Ils ont, à cette fin, notamment le pouvoir le plus étendu de prendre connaissance et copie, sans déplacement, de tous les documents ou dossiers administratifs ou judiciaires, des livres de commerce, de tous documents et de tous les livres, pièces et archives des établissements publics, des établissements d'utilité publique, des sociétés ou des associations.

L'auteur de la demande est tenu de produire tous documents et renseignements qui lui sont demandés. Il peut être tenu compte de tous les éléments quelconques de preuve et de tous témoignages.

Dans des cas exceptionnels, les directeurs provinciaux peuvent avoir recours, pour la détermination des dommages, à des experts étrangers à l'Administration, qu'ils désignent parmi ceux agréés par le Ministre de la Reconstruction, et peuvent leur déléguer les pouvoirs d'enquête nécessaires à leur mission. Dans ce cas, ces experts remettent un avis motivé et signé. Leur signature est précédée du serment : « Je jure que j'ai rempli ma mission en honneur et conscience, avec exactitude et probité. Ainsi m'aide Dieu ».

Art. 20.

Le directeur provincial notifie à l'intéressé, au domicile élu, sa décision portant l'acceptation ou le rejet de la demande d'intervention et, s'il y a lieu, le montant de l'indemnité accordée et le maximum du crédit de restauration auquel l'Etat attache sa garantie.

La notification est faite par pli recommandé à la poste, avec accusé de réception.

Si le pli est refusé ou n'a pu être remis, il est adressé, recommandé à la poste, au bourgmestre du lieu du domicile élu, et il est réputé reçu par l'intéressé le lendemain de cet envoi.

Art. 17.

Elke aanvraag bevat verplicht de keuze van één enkele woonplaats in België. Deze keuze is geldig voor de gehele rechtspleging, indien zij niet gewijzigd wordt door een verklaring, onder aangetekende omslag, gericht tot de bevoegde provinciale directeur.

Sectie II. — Rechtspleging voor de provinciale directie.

Art. 18.

Bij elke provinciale directie worden één of meer rechtskundige adviseurs en, zo daartoe aanleiding bestaat, één of meer adjunct-rechtskundige adviseurs, die doctor in de rechten zijn, benoemd.

Deze rechtskundige adviseurs oefenen in dezelfde hoedanigheid als de provinciale directeur, doch onder zijn gezag, de bevoegdheden uit die hem bij deze wet opgedragen worden.

De voorwaarden en de wijze van benoeming, alsmede het bedrag der wedden van de rechtskundige adviseurs en adjunct-rechtskundige adviseurs worden door de Koning vastgesteld.

Art. 19.

Met het oog op het onderzoek van de aanvraag, gaan de provinciale directeurs of hun afgevaardigden over tot alle opzoekingen, verificaties, expertises, navorsingen, schattingen, verhoor van derden en, over 't algemeen, tot alle hun doeltreffend lijkende vaststellingen.

Zij hebben, namelijk, daartoe de meest uitgebreide macht om kennis en afschrift te nemen, zonder verplaatsing, van alle administratieve of gerechtelijke bescheiden of dossiers, van de handelsboeken, van alle documenten en van alle boeken, stukken en archieven der openbare inrichtingen, der inrichtingen van openbaar nut, der vennootschappen en der verenigingen.

De aanvrager is verplicht alle bescheiden en inlichtingen die hem worden gevraagd, over te leggen. Er kan rekening worden gehouden met alle om het even welke bewijsmiddelen en met alle getuigenissen.

In uitzonderingsgevallen kunnen de provinciale directeurs, voor de vaststelling van de schade, een beroep doen op deskundigen buiten de administratie, die zij aanwijzen onder die, welke door de Minister van Wederopbouw werden aangenomen, en kunnen zij hun de voor hun opdracht nodige onderzoeksmachten overdragen. In dat geval leggen die deskundigen een gemotiveerd en ondertekend advies voor. Hun handtekening wordt voorafgegaan door de eed : « Ik zweer mijn opdracht naar plicht en geweten, nauwkeurig en eerlijk te hebben volbracht. Zo help mij God ».

Art. 20.

De provinciale directeur betekent aan de belanghebbende, op de woonplaats die deze gekozen heeft, zijn beslissing tot aanvaarding of verworping van de aanvraag om tussenkomst en, in voorkomend geval, tot vaststelling van het toegekende vergoedingsbedrag en van het maximumbedrag van het restauratiekrediet waaraan de Staat zijn waarborg verleent.

Deze betekening geschiedt onder ter post aangetekende omslag met ontvangstbericht.

Wanneer dit stuk geweigerd wordt of niet kon afgegeven worden, wordt het, ter post aangetekend, gericht aan de burgemeester van de gemeente der gekozen woonplaats en wordt het geacht door de belanghebbende ontvangen te zijn daags nadat het werd verzonden.

Art. 21.

§ 1. La décision devient définitive à l'égard de l'intéressé s'il y acquiesce expressément, ou s'il s'abstient de notifier son désaccord, à peine de déchéance, dans le délai d'un mois à dater de la réception de la décision. Pendant ce délai, le dossier est tenu à la disposition de l'intéressé au siège de la direction provinciale.

§ 2. Le désaccord est notifié au directeur provincial par lettre recommandée à la poste.

§ 3. L'intéressé qui a notifié son désaccord est invité au plus tôt, par lettre recommandée à la poste, à comparaître devant le directeur provincial ou son délégué.

Il doit comparaître en personne, sauf l'impossibilité, que le directeur provincial apprécie souverainement.

L'intéressé peut être assisté d'un conseil appartenant à l'une des catégories définies à l'article 65.

§ 4. Après la comparution de l'intéressé ou à défaut de celle-ci, le directeur statue par une décision motivée, répétée, en tout cas, contradictoire.

Elle est notifiée à l'intéressé dans les formes prévues à l'article 20, alinéas 2 et 3.

Section III. — De la procédure devant la commission d'appel.

Art. 22.

Il est institué par province une commission d'appel des dommages de guerre, pour connaître des appels contre les décisions du directeur provincial.

Le siège en est déterminé par arrêté royal délibéré en conseil des ministres.

De l'accord préalable du Ministre de la Reconstruction, la commission peut être itinérante.

Art. 23.

§ 1. La commission d'appel est présidée par un commissaire d'Etat, nommé par le Roi, pour un terme de trois ans renouvelable.

Le commissaire d'Etat est assisté, dans chaque affaire, de conseillers effectifs ou suppléants, ayant voix consultative : un ou plusieurs techniciens et un sinistré. Il les choisit, selon la nature de l'affaire qui lui est soumise, parmi les conseillers de sa commission.

Il est en outre assisté d'un greffier, nommé par le Roi.

§ 2. Les conseillers techniciens sont désignés par le Ministre de la Reconstruction, pour un terme de trois ans renouvelable, parmi les personnes figurant sur des listes de cinq noms dressées :

1° pour les dommages aux habitations, par la Fédération nationale des sociétés d'architectes de Belgique;

2° pour les dommages aux exploitations industrielles et commerciales, par chacun des présidents des tribunaux de commerce de la province ou, à défaut, des tribunaux de première instance;

Art. 21.

§ 1. De beslissing wordt ten opzichte van de belanghebbende definitief, wanneer hij uitdrukkelijk toestemt, of wanneer hij, op straf van verval, zijn niet-akkoord niet betekent binnen één maand te rekenen van de ontvangst der beslissing. Gedurende deze termijn wordt het dossier ten zetel van de provinciale directie ter beschikking van de belanghebbende gehouden.

§ 2. Het niet-akkoord wordt, bij een ter post aangezekende brief, aan de provinciale directeur betekend.

§ 3. De belanghebbende die zich niet akkoord heeft verklaard, wordt ten spoedigste bij ter post aangetekende brief verzocht zich bij de provinciale directeur of zijn afgevaardigde aan te melden.

Hij moet zich in persoon aanmelden, uitgezonderd in geval van onmogelijkheid, waarover de provinciale directeur soeverein beslist.

De belanghebbende kan worden bijgestaan door een raadsman, behorende tot een van de bij artikel 65 bepaalde categorieën.

§ 4. Na verschijning van de belanghebbende of bij gebreke daarvan, doet de provinciale directeur uitspraak bij een gemotiveerde beslissing, die geacht wordt in ieder geval contradictoir te zijn.

Zij wordt de belanghebbende betekend, in de vormen bij artikel 20, 2° en 3° lid, bepaald.

Sectie III. — Procedure vóór de commissie van beroep.

Art. 22.

Per provincie wordt een commissie van beroep in zake oorlogsschade ingesteld om kennis te nemen van de tegen de beslissingen van de provinciale directeur ingediende verhalen.

Haar zetel wordt bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit bepaald.

Met voorafgaand akkoord van de Minister van Wederopbouw kan de commissie zich evenwel verplaatsen.

Art. 23.

§ 1. De commissie van beroep wordt voorgezeten door een staatscommissaris, die door de Koning benoemd wordt voor een hernieuwbare termijn van drie jaar.

De staatscommissaris wordt, voor elke zaak, bijgestaan door effectieve of plaatsvervangende adviseurs met raadgevende stem : één of meer technici en een geteisterde. Hij kiest ze, naargelang van de aard der hem voorgelegde zaak, onder de adviseurs van zijn Commissie.

Hij wordt eveneens bijgestaan door een griffier door de Koning benoemd.

§ 2. De adviseurs-technici worden door de Minister van Wederopbouw voor een hernieuwbare termijn van drie jaar aangewezen onder de personen, welke voorkomen op lijsten van vijf namen, opgemaakt :

1° voor de schade aan woningen, door de Nationale Bond der verenigingen van architecten van België;

2° voor de schade aan nijverheids- en handelsbedrijven, door ieder van de voorzitters van de rechtbanken van koop-handel der provincie of, bij ontstentenis, door de rechtbanken van eerste aanleg;

3° pour les dommages aux exploitations agricoles, par le président de la Chambre d'agriculture de la province;

4° pour les dommages aux bateaux de navigation intérieure, par le président de l'Office régulateur de la navigation intérieure;

5° pour les dommages aux bateaux de pêche, par le président du Tribunal de commerce d'Ostende.

Les conseillers à choisir parmi les sinistrés sont désignés, pour un terme de trois ans renouvelable, par le Ministre de la Reconstruction, sur des listes de cinq noms établies, pour les catégories ci-dessus, par les coopératives de sinistrés agréées de la province ou, à défaut, par le gouverneur de la province.

§ 3. Nul ne peut être commissaire d'Etat s'il n'est Belge, âgé de trente-cinq ans au moins, docteur en droit, et s'il n'a pendant dix ans suivi le barreau, exercé les fonctions d'avoué, occupé des fonctions judiciaires ou enseigné le droit dans une université.

Nul ne peut être conseiller ou greffier s'il n'est belge et âgé de vingt-cinq ans au moins.

§ 4. Les commissaires d'Etat ne peuvent plaider ni consulter en matière de dommages de guerre.

§ 5. Nul ne peut siéger dans une affaire au sujet de laquelle il a été consulté, ou à l'occasion de laquelle il est intervenu.

§ 6. Tout membre d'une commission peut être récusé dans le cas prévu au § 5, et pour les causes énumérées aux articles 378 et 379 du Code de procédure civile.

Tout membre qui saura cause de récusation en sa personne sera tenu de la déclarer à la commission.

La partie qui voudra récuser devra le faire par conclusions motivées, avant de conclure au fond.

Après qu'il aura été pourvu au remplacement provisoire du membre dont la récusation aura été demandée, la commission statuera sur la récusation, le récusant et le membre récusé entendus.

Art. 24.

Si les besoins du service l'exigent, le Roi peut diviser la commission en sections, dont l'une est présidée par le commissaire d'Etat, et les autres par un commissaire d'Etat adjoint, vice-président. Les commissaires d'Etat adjoints sont nommés par le Roi pour un terme de trois ans renouvelable.

Les dispositions de l'article 22, alinéa 3, et de l'article 23 sont applicables aux sections et aux membres de celles-ci. Cependant, le greffier peut être remplacé dans toute section par un greffier-adjoint, nommé par le Ministre de la Reconstruction.

Nul ne peut être greffier-adjoint s'il n'est belge et âgé de vingt et un ans accomplis.

Art. 25.

Avant d'entrer en fonction, les membres de la commission prêtent le serment prescrit par l'article 2 du décret du 20 juillet 1831, complété par la formule suivante: « Je jure de faire part à la commission ou, éventuellement, à la section à laquelle je serai attaché, de toutes les démar-

3° voor de schade aan landbouwbedrijven, door de voorzitter van de Landbouwkamer der provincie;

4° voor de schade aan binnenschepen, door de voorzitter van de Regeldienst der binnenscheepvaart;

5° voor de schade aan visserssloepen, door de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Oostende.

De onder de geteisterden te kiezen adviseurs worden voor een hernieuwbare termijn van drie jaar door de Minister van Wederopbouw aangewezen uit lijsten van vijf namen, die voor de hierboven vermelde categorieën opgemaakt worden door de erkende coöperaties voor geteisterden der provincie of, bij ontstentenis, door de gouverneur van de provincie.

§ 3. Niemand kan staatscommissaris worden indien hij geen Belg, ten minste vijf en dertig jaar oud, doctor in de rechten is en indien hij niet gedurende tien jaar aan de balie is geweest, als pleitbezorger heeft gefungeerd, rechterlijke ambten heeft uitgeoefend of het recht gedoceerd heeft aan een universiteit.

Niemand kan adviseur of griffier worden indien hij geen Belg is en niet ten minste vijf en twintig jaar oud.

§ 4. De staatscommissarissen mogen noch pleiten, noch consult verlenen in zake oorlogsschade.

§ 5. Niemand mag zetelen in een zaak waarover hij geraadpleegd werd of waarvoor hij is tussengekomen.

§ 6. Elk lid van een commissie kan worden gewraakt in het geval waarvan sprake in § 5 en wegens de gronden die in de artikelen 378 en 379 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering zijn opgesomd.

Elk lid, bewust dat in zijn persoon gronden tot wraking bestaan, is er toe gehouden zulks aan de commissie te verklaren.

De partij die wraking wil voordragen, moet zulks doen bij gemotiveerde conclusiën: alvorens over de grond van de zaak te concluderen.

Nadat in de voorlopige vervanging van het lid voor wie de wraking gevraagd wordt, is voorzien, doet de commissie uitspraak over de wraking, na de wraker en het gewraakte lid gehoord te hebben.

Art. 24.

Indien de vereisten van de dienst het vorderen, kan de Koning de commissie splitsen in afdelingen, waarvan de ene door de Staatscommissaris en de andere door een adjunct-staatscommissaris, ondervoorzitter, voorgezeten wordt. De adjunct-staatscommissarissen worden door de Koning benoemd voor een hernieuwbare termijn van drie jaar.

De bepalingen van artikel 22, 3° lid, en van artikel 23 zijn op de afdelingen en op de leden hiervan, toepasselijk. Nochtans kan de griffier in elke afdeling vervangen worden door een adjunct-griffier, door de Minister van Wederopbouw benoemd.

Niemand kan adjunct-griffier zijn, indien hij geen Belg is en niet ten volle een en twintig jaar oud.

Art. 25.

Alvorens in functie te treden leggen de leden der commissie de bij artikel 2 van het decreet van 20 Juli 1831 voorgeschreven eed af, die met het volgend formulier is aangevuld: « Ik zweer alle stappen, die bij mij mochten gedaan worden naar aanleiding van zaken waarover de

ches dont je serais l'objet à l'occasion des affaires sur lesquelles la commission ou la section aura à statuer ».

Le serment des commissaires d'Etat et des commissaires d'Etat adjoints est reçu par le Ministre de la Reconstruction; celui des conseillers, des greffiers et des greffiers adjoints, par le président de la commission.

Art. 26.

Le commissaire d'Etat distribue les affaires entre les diverses sections et fixe la composition de celles-ci selon les besoins du service.

Le Ministre de la Reconstruction établit le règlement d'ordre intérieur de la commission. Il détermine les jours et heures d'ouverture des greffes et règle l'organisation de ceux-ci.

Art. 27.

Les rémunérations des président, vice-présidents, conseillers, greffier et greffiers adjoints de la commission sont fixées par le Roi.

Art. 28.

L'intéressé peut interjeter appel, auprès de la commission de la province, de la décision motivée visée à l'article 21, § 4.

L'acte d'appel est introduit par simple déclaration écrite, en personne ou par fondé de pouvoir. Le mandat du fondé de pouvoir autre qu'un avocat ou un avoué est joint à la requête.

Eventuellement accompagné des pièces à l'appui, l'acte d'appel doit, à peine de déchéance, être adressé au greffe de la commission d'appel sous pli recommandé à la poste, dans le mois de la réception de la notification prévue à l'article 21, § 4.

Art. 29.

Le Ministre de la Reconstruction ou son délégué peut, dans les formes fixées à l'article 28, interjeter appel auprès de la commission :

1° dans les deux mois, de la décision visée à l'article 21, § 1.

2° dans le mois de la décision visée à l'article 21, § 4.

Ces délais doivent être observés à peine de déchéance.

Art. 30.

Tout appel profite aux deux parties et remet en question tous les points de la décision attaquée.

La commission d'appel peut, avant de faire droit et sans reconnaissance préjudiciable, accorder à l'intéressé, par décision motivée, une allocation provisionnelle.

Art. 31

Dès réception de l'appel, le greffe de la commission en avise, selon le cas, le Ministre de la Reconstruction ou l'intéressé.

Le greffe réclame au directeur provincial la décision attaquée et le dossier, qui doivent lui être transmis dans les dix jours de sa demande.

commissie of de afdeling zal moeten uitspraak doen, ter kennis te brengen van de commissie of, eventueel, van de afdeling waaraan ik zal verbonden zijn ».

De eed van de staatscommissarissen en van de adjunct-staatscommissarissen wordt door de Minister van Wederopbouw afgenomen; die van de adviseurs, de griffiers en de adjunct-griffiers door de voorzitter van de Commissie.

Art. 26.

De staatscommissaris verdeelt de zaken over de onderscheiden afdelingen en stelt de samenstelling van deze laatste vast, naar gelang van de vereisten van de dienst.

De Minister van Wederopbouw legt het huishoudelijk reglement van de commissie vast. Hij bepaalt de openingdagen en uren van de griffies en regelt de inrichting er van.

Art. 27.

De bezoldiging van de voorzitter, de ondervoorzitters, adviseurs, griffier en adjunct-griffiers der commissie worden door de Koning bepaald.

Art. 28.

De belanghebbende kan bij de commissie der provincie tegen de in artikel 21, § 4, bedoelde gemotiveerde beslissing beroep aantekenen.

De akte van beroep wordt bij eenvoudige schriftelijke verklaring, persoonlijk of door een procuratiehouder, ingediend. De volmacht van de procuratiehouder die geen advocaat of pleitbezorger is, wordt bij het verzoekschrift gevoegd.

De akte van beroep, eventueel vergezeld van de stukken tot staving, moet, op straffe van verval, gericht worden tot de griffie van de commissie van beroep, bij een ter post aangetekende brief, binnen één maand na ontvangst van de in artikel 21, § 4 bedoelde betekening.

Art. 29.

De Minister van Wederopbouw of zijn gemachtigde kan, in de bij artikel 28 bepaalde vormen, bij de commissie beroep aantekenen :

1° binnen twee maanden, tegen de beslissing in artikel 21, § 1, bedoeld;

2° binnen één maand, tegen de beslissing in artikel 21, § 4, bedoeld.

Die termijnen moeten op straffe van verval worden in acht genomen.

Art. 30.

Elk beroep strekt ten voordele van beide partijen en brengt alle punten van de bestreden beslissing opnieuw in het geding.

De commissie van beroep kan, alvorens recht te spreken en zonder nadelige erkenenis, bij gemotiveerde beslissing een provisionele uitkering aan de belanghebbende verlenen.

Art. 31

Onmiddellijk na ontvangst van het beroep, stelt de griffie der commissie de Minister van Wederopbouw of de belanghebbende, naar gelang van het geval, hiervan in kennis.

De griffie vraagt aan de provinciale directeur de bestreden beslissing en het dossier, die haar binnen tien dagen volgend op haar aanvraag moeten overgemaakt worden.

Art. 32.

Le greffe donne aux parties avis de la fixation de l'affaire par lettre recommandée, au moins dix jours d'avance. Cette fixation doit être postérieure d'au moins un mois à l'expiration du délai établi par l'article 31.

Art. 33.

Au jour fixé, le président du siège fait rapport sur l'affaire. Les parties peuvent comparaître en personne ou par mandataire.

Ne sont admis en cette dernière qualité que les avocats ou les personnes agréées spécialement pour chaque cause. La comparution personnelle de l'intéressé peut toujours être ordonnée.

Les parties déposent leurs conclusions et donnent les explications qui leur paraissent utiles; après quoi, les débats sont déclarés clos. L'étude technique de l'affaire est faite par le conseiller ou les conseillers techniques, sans qu'il puisse être fait appel à des tiers experts. L'absence des parties ou de l'une d'elles n'empêche pas l'instruction de l'affaire.

Art. 34.

Jusqu'à la clôture des débats, les parties peuvent prendre connaissance, au greffe, du dossier et des pièces du litige.

Art. 35.

§ 1. La commission statue par décision motivée. Cette décision, même rendue en l'absence des parties, n'est pas susceptible d'opposition.

Une expédition en est adressée par le greffier aux deux parties, sous pli recommandé à la poste.

§ 2. Les dispositions du chapitre premier de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire sont applicables à la procédure prévue par la présente section.

Section IV. — De la procédure en révision.

Art. 36.

§ 1. Les décisions définitives d'indemnisation peuvent être annulées par les autorités qui les ont rendues, dans les cas suivants :

1° lorsque l'intéressé aurait dû ou doit être exclu en vertu de l'article 3 ou de l'article 5;

2° lorsqu'il y a eu fraude de sa part.

La demande est introduite par le Ministre de la Reconstruction ou son délégué.

§ 2. Les décisions entachées d'erreurs matérielles peuvent être rectifiées par les autorités qui les ont rendues, soit d'office, soit à la requête du Ministre de la Reconstruction ou de l'intéressé.

§ 3. Les demandes en annulation ou en rectification sont introduites par simple requête motivée.

Les actions en restitution sont exercées de la manière prévue à l'article 40.

§ 4. Les décisions d'annulation ou de rectification sont susceptibles des mêmes recours que les décisions annulées ou rectifiées.

Art. 32.

De griffie geeft, minstens tien dagen vooruit, per aangetekende brief, aan beide partijen kennis van de vaststelling der zaak. Deze vaststelling moet dagtekenen van minstens één maand na het verstrijken van de bij artikel 31 bepaalde termijn.

Art. 33.

Op de gestelde dag brengt de voorzitter van de zetel verslag uit over de zaak. De partijen kunnen persoonlijk of bij lasthebber verschijnen.

Mogen in deze laatste hoedanigheid slechts optreden : de advokaten of de speciaal voor elke zaak erkende personen. De persoonlijke verschijning van de belanghebbende kan steeds bevolen worden.

De partijen leggen hun conclusies neer en geven de uitleg die zij nuttig achten, waarna de debatten voor gesloten verklaard worden. Het technisch onderzoek van de zaak wordt verricht door de technische adviseur of adviseurs zonder dat op derden-deskundigen een beroep kan worden gedaan. De afwezigheid der partijen of van een er van belet het onderzoek van de zaak niet.

Art. 34.

De partijen kunnen, tot de debatten gesloten zijn, van het dossier en van de stukken van het geschil op de griffie kennis nemen.

Art. 35.

§ 1. De commissie doet uitspraak bij een gemotiveerde beslissing. Deze beslissing, zelfs genomen bij ontstentenis der partijen, is niet vatbaar voor verzet.

Een uitgifte er van wordt door de griffier aan beide partijen toegezonden, bij een ter post aangetekende brief.

§ 2. De bepalingen van het eerste hoofdstuk van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken zijn toepasselijk op de bij deze sectie voorziene rechtspleging.

Sectie IV. — Herzieningsprocedure.

Art. 36.

§ 1. De definitieve beslissingen tot vergoeding kunnen door de overheden, die ze gewezen hebben, in de volgende gevallen vernietigd worden :

1° wanneer de belanghebbende krachtens artikel 3 of artikel 5 van deze wet moet of had moeten uitgesloten worden;

2° wanneer er van zijnentwege bedrog bestaat.

De aanvraag wordt door de Minister van Wederopbouw of door zijn gemachtigde ingediend.

§ 2. De beslissingen waarin materiële vergissingen voorkomen, kunnen door de overheden, die ze gewezen hebben, verbeterd worden hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de Minister van Wederopbouw of van de belanghebbende.

§ 3. De aanvragen tot vernietiging of tot verbetering worden bij eenvoudig gemotiveerd verzoekschrift ingediend.

De vorderingen tot teruggave worden uitgeoefend op de wijze, bij artikel 40 bepaald.

§ 4. Tegen de beslissingen tot vernietiging of tot verbetering staat hetzelfde beroep open als tegen de vernietigde of verbeterde beslissingen.

**Section V. — Dispositions communes
aux sections précédentes.**

Art. 37.

Sauf dans le cas où il y a dispense de remploi, les personnes qui ont l'administration, même provisoire, des biens d'un sinistré ou d'un ayant droit de sinistré, peuvent valablement accomplir tous les actes prévus par la présente loi, donner valablement quittance des indemnités et contracter les prêts et ouvertures de crédits de restauration. Le mineur émancipé a la même capacité.

Art. 38.

§ 1. Les témoins, avant d'être entendus par le directeur provincial ou par la commission, prêteront, à peine de nullité, le serment de dire toute la vérité, rien que la vérité. Ils déclareront s'ils sont parents ou alliés des demandeurs en intervention de l'Etat, et à quel degré, et s'ils sont ou ont été leurs serviteurs ou domestiques. Il en sera tenu note, ainsi que de leurs nom, prénoms, âge, profession et demeure, et de leurs principales déclarations. Lecture du procès-verbal d'audition sera faite à chaque témoin pour la partie qui le concernera. Il signera sa déposition, ou mention sera faite qu'il ne sait ou ne peut signer. Le procès-verbal sera signé, selon le cas, par le directeur provincial ou par le président et le greffier.

§ 2. Les témoins seront entendus séparément ou confrontés en présence des parties, si elles comparaissent. Celles-ci seront tenues de fournir leurs reproches avant la déposition et de les signer; si elles ne savent ou ne peuvent signer, il en sera fait mention. Une fois la déposition commencée, les reproches ne pourront plus être reçus que s'ils sont justifiés par écrit.

Art. 39.

Toute procédure et toute opération quelconque d'instruction effectuée par l'administration de la reconstruction sont aux frais de ladite administration.

Les honoraires des experts auxquels l'administration pourrait avoir recours sont déterminés par des barèmes établis par arrêté royal.

Les salaires des huissiers et la taxe des témoins sont réglés comme en matière répressive.

Art. 40.

Toutes actions en répétition des sommes indûment payées ainsi que toutes actions en restitution sont exercées par le Ministre de la Reconstruction, dans les mêmes formes qu'en matière domaniale. La contrainte est décernée par le directeur du Service financier du Ministère de la Reconstruction et rendue exécutoire par le directeur général des dommages de guerre.

Section VI. — Le recours devant le Conseil d'Etat.

Art. 41.

Le recours en annulation est ouvert aux parties en cause contre la décision de la commission d'appel devant la section d'administration du Conseil d'Etat, conformément à l'article 9 de la loi du 23 décembre 1946.

**Sectie V. — Bepalingen
aan de vorige secties gemeen.**

Art. 37.

Behalve in geval van vrijstelling van wederbelegging, kunnen de personen, die, zelfs voorlopig, het beheer voeren over de goederen van een geteisterde, of van een recht-hebbende van een geteisterde, op geldige wijze alle de bij deze wet bepaalde daden verrichten, de vergoedingen geldig kwiteren en de leningen en herstell kredietopeningen contracteren. De ontvoogde minderjarige heeft dezelfde handelingsbevoegdheid.

Art. 38.

§ 1. Alvorens de getuigen door de provinciale directeur of de commissie worden gehoord, leggen zij, op straf van nietigheid, de eed af de waarheid en niets dan de waarheid te zeggen. Zij moeten verklaren of zij bloed- of aanverwanten zijn van de aanvragers om staatsstussenkomst en in welke graad, alsook of zij hun dienstboden of huis-knechten geweest zijn. Dit wordt aangetekend alsmede hun naam, voornamen, leeftijd, beroep en woonplaats, en hun voornaamste verklaringen. Aan elk getuige wordt, van het hem betreffende deel van het proces-verbaal van verhoor lezing gegeven. Hij ondertekent zijn verklaringen of, ingeval hij niet tekenen kan of mag, wordt hiervan melding gemaakt. Het proces-verbaal wordt, naargelang van het geval, door de provinciale directeur of door de voorzitter en de griffier ondertekend.

§ 2. De getuigen worden afzonderlijk gehoord of tegenover elkander gesteld in tegenwoordigheid van de partijen, indien deze verschijnen. Deze laatste zijn gehouden hun bezwaren voor te dragen vóór de getuigenverklaringen en ze te ondertekenen; indien zij niet kunnen of mogen tekenen, wordt hiervan melding gemaakt. Eens de getuigenverklaring begonnen is, zijn de bezwaren nog slechts ontvankelijk voor zover zij schriftelijk verantwoord zijn.

Art. 39.

De kosten van alle onderzoeksprocedures en verrichtingen, door de administratie van wederopbouw gedaan, zijn ten laste dezer administratie.

De erelonen van de deskundigen op wie de administratie een beroep mocht doen, worden bepaald door bij koninklijk besluit vastgestelde berekeningstabellen.

De lonen van de deurwaarders en het getuigengeld worden geregeld zoals in strafzaken.

Art. 40.

Alle vorderingen tot terugverkrijging van ten onrechte uitbetaalde sommen alsmede alle vorderingen tot teruggave worden uitgeoefend door de Minister van Wederopbouw, in dezelfde vormen als in zake domeinen. Het dwangbevel wordt door de directeur van de Financiële Dienst van het Ministerie van Wederopbouw uitgevaardigd en door de directeur-generaal voor oorlogsschade uitvoerbaar verklaard.

Sectie VI. — Het beroep voor de Raad van State.

Art. 41.

Overeenkomstig artikel 9 van de wet van 23 December 1946 kunnen de betrokken partijen voor de secties administratie van de Raad van State een beroep tot vernietiging indienen tegen de beslissing van de commissie van beroep.

Art. 42.

Si l'annulation est prononcée, l'affaire est renvoyée devant une autre commission d'appel, laquelle est saisie de plein droit par l'envoi du dossier accompagné de l'expédition de l'arrêt, fait d'office par le greffe du Conseil d'Etat.

La commission de renvoi se conforme à l'arrêt du Conseil d'Etat sur le point de droit jugé par lui.

Art. 2.

Il est inséré dans la même loi un article 58bis, libellé comme suit :

« Art. 58bis. — S'il appert ou s'il y a présomption que l'une des infractions visées aux articles 55 et 57 a été commise, le directeur provincial, le président ou le vice-président de la commission d'appel ou tout agent spécialement commissionné par le Ministre de la Reconstruction, dresse procès-verbal de ses constatations et le transmet au procureur du Roi. Ce procès-verbal fait foi jusqu'à preuve contraire. »

Art. 3.

L'article 57, alinéa 2, de la même loi est abrogé.

Art. 4.

A titre transitoire, les dispositions abrogées par l'article premier continuent de régir toute procédure engagée par l'envoi, avant l'entrée en vigueur de la présente loi, de l'avis motivé prévu à l'ancien article 19 de la loi du 1er octobre 1947.

Art. 5.

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 8 novembre 1950.

Art. 42.

Wanneer de vernietiging wordt uitgesproken, wordt de zaak verzonden naar een andere commissie van beroep. De zaak wordt van rechtswege bij de commissie aanhangig gemaakt door het verzenden van het dossier samen met de uitgifte van het arrest. Dit geschiedt ambtshalve door de griffie van de Raad van State.

De commissie die de zaak toegezonden krijgt, gedraagt zich naar het arrest van de Raad van State, wat betreft het rechtspunt waarover deze zich heeft uitgesproken ».

Art. 2.

In dezelfde wet wordt een artikel 58bis ingevoegd dat luidt als volgt :

« Art. 58bis. — Indien het blijkt of indien er vermoedens zijn dat een der in de artikelen 55 en 57 bepaalde inbreuken werd gepleegd, maakt de provinciale directeur, de voorzitter of de ondervoorzitters van de commissie van beroep of de door de Minister van Wederopbouw daarmee speciaal belastte beambte van de door hem gedane vaststellingen proces-verbaal op, hetwelk hij aan de procureur des Konings doet toekomen. Dit proces-verbaal heeft bewijskracht tot het tegendeel is bewezen. »

Art. 3.

Artikel 57, tweede lid, van dezelfde wet wordt opgeheven.

Art. 4.

Bij wijze van overgangsmaatregel, blijven de bij artikel 1 opgeheven bepalingen van toepassing op elke procedure waarmee een aanvang is gemaakt door de toezending van het met redenen omkleed advies bedoeld in artikel 19 van de wet van 1 October 1947 vóór het inwerkingtreden van deze wet.

Art. 5.

Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 8 November 1950.

BAUDOUIN.

PAR LE PRINCE ROYAL :
Le Ministre de la Reconstruction.

VANWEGE DE KONINKLIJKE PRINS :
De Minister van Wederopbouw.

A. DE BOODT.